

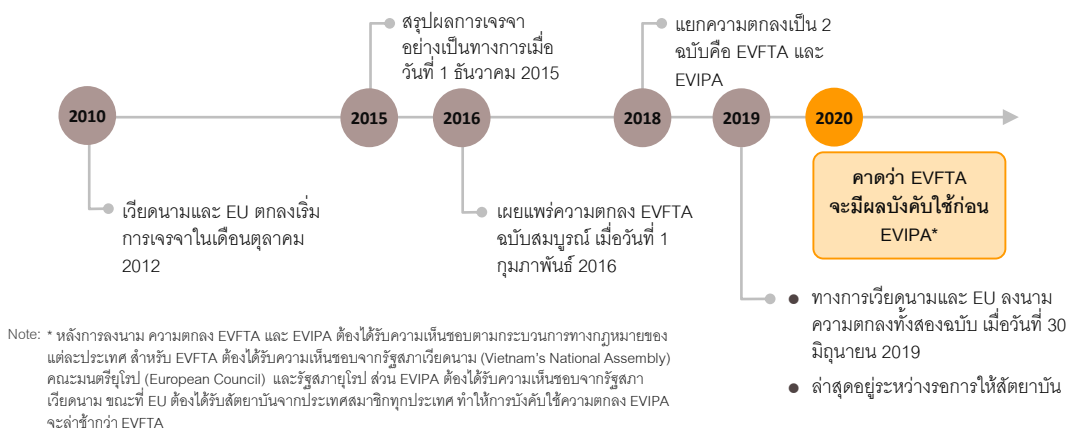
EVFTA เปิดโอกาสใหม่ทางการค้า-การลงทุนของเวียดนาม แต่อาจสร้างความเสี่ยงต่อไทย

ความตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม (The EU-Vietnam Free Trade Agreement: EVFTA) เป็นความตกลงแรกของเวียดนามที่เปิดเสรีการค้าเกือบทุกรายการสินค้า อีกทั้งยังครอบคลุมการเปิดเสรีการบริการและการลงทุนในระดับสูงกว่าทุกความตกลงที่เวียดนามมีอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังเป็นครั้งแรกที่เวียดนามเปิดกว้างให้นักลงทุนต่างชาติเข้าร่วมการประมูลของรัฐ ลดการผูกขาดของกิจการของรัฐ และส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ประเด็นเหล่านี้ไม่เพียงสร้างความโดดเด่นให้กับ EVFTA แต่ยังช่วยเปิดโอกาสใหม่ ๆ ด้านการค้าและการลงทุนให้แก่เวียดนาม แม้ในระยะแรกเวียดนามอาจเผชิญความท้าทายในการปรับตัวให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและมาตรฐานที่สูงขึ้นภายใต้ความตกลงนี้ แต่ในระยะต่อไปจะทำให้เวียดนามมีศักยภาพในการส่งออกมากขึ้น สามารถดึงดูดการลงทุนเข้าสู่ประเทศ และช่วยให้เศรษฐกิจเติบโตในอัตราสูงขึ้น ที่สำคัญจะช่วยให้เวียดนามเพิ่มแต้มต่อและพัฒนาศักยภาพความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว สำหรับประเทศไทยอาจได้รับผลข้างเคียงเชิงลบ โดยสินค้าไทยมีแนวโน้มสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านราคา ขณะเดียวกันการเชื่อมโยงห่วงโซาการผลิตระหว่างเวียดนามและ EU อาจส่งผลให้ไทยมีความเสี่ยงที่จะถูกชิงส่วนแบ่งตลาดในเวียดนามและ EU มากขึ้นในระยะนับจากนี้

EVFTA เป็นปรากฏการณ์ครั้งแรกของเวียดนามที่มีการเปิดเสรีการค้าเกือบ 100%

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2019 ทางกาารเวียดนามและสหภาพยุโรป (The European Union: EU) ได้ลงนามความตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม (The EU-Vietnam Free Trade Agreement: EVFTA)^{1/} ซึ่งครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน ความตกลงดังกล่าวคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในครั้งแรกของปี 2020 โดยในเดือนกุมภาพันธ์ 2020 รัฐสภายุโรป (European Parliament) จะจัดให้มีการลงมติเห็นชอบความตกลงฯ และเมื่อทางการ EU และเวียดนามได้แจ้งการเสร็จสิ้นกระบวนการตามกฎหมายต่อกันแล้ว ความตกลงจะมีผลบังคับใช้ภายใน 1 เดือนหลังจากนั้น สำหรับความตกลง EVFTA ฉบับนี้เป็นอีกหนึ่งความก้าวหน้าครั้งสำคัญของเวียดนามในการเชื่อมโยงประเทศสู่เวทีการค้าการลงทุนระดับโลก โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ (1) ความตกลง EVFTA มีระดับการเปิดเสรีการค้าสินค้าเกือบ 100% สูงสุดในบรรดาความตกลงที่เวียดนามลงนามและมีผลบังคับใช้แล้ว^{2/} กล่าวคือ เมื่อทั้งสองฝ่ายลดภาษีนำเข้าระหว่างกันครบตามข้อผูกพันภายใต้ความตกลงฯ สัดส่วนสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าทั้งหมดจะครอบคลุมร้อยละ 99 ของรายการสินค้าที่มีการค้าระหว่างสองฝ่าย (กล่าวคือ EU จะยกเว้นภาษีนำเข้าให้เวียดนามคิดเป็นสัดส่วนรวมร้อยละ 99.2 และเวียดนามจะยกเว้นภาษีเป็นสัดส่วนร้อยละ 98.3) (2) เวียดนามเป็นประเทศที่ 2 ของอาเซียนถัดจากสิงคโปร์ ที่ได้ลงนามความตกลงการค้าเสรีทวิภาคีกับ EU^{3/} และ (3) เวียดนามเป็นประเทศกำลังพัฒนารายแรกที่บรรลุความตกลงการค้าเสรีที่มีมาตรฐานสูง^{4/} กับ EU ซึ่งนอกเหนือจากการเปิดเสรีการค้าการลงทุนในเชิงปริมาณ (ในลักษณะของการลดอัตราภาษีนำเข้าหรือการเพิ่มสัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ) ยังรวมถึงการปรับปรุงคุณภาพ มาตรฐาน ความเท่าเทียมในการแข่งขัน ตลอดจนการยกระดับความร่วมมือและแลกเปลี่ยนทางเทคนิคระหว่างกัน ซึ่งจะเป็นโอกาสของเวียดนามในการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป

ภาพที่ 1: ความคืบหน้าการเจรจาความตกลง EVFTA



Note: * หลังการลงนาม ความตกลง EVFTA และ EVIPA ต้องได้รับความเห็นชอบตามกระบวนการทางกฎหมายของแต่ละประเทศ สำหรับ EVFTA ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาเวียดนาม (Vietnam's National Assembly) คณะมนตรียุโรป (European Council) และรัฐสภายุโรป ส่วน EVIPA ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาเวียดนาม ขณะที่ EU ต้องได้รับสัตยาบันจากประเทศสมาชิกทุกประเทศ ทำให้การบังคับใช้ความตกลง EVIPA จะล่าช้ากว่า EVFTA

Source: Krungsri Research

- 1/ พิจารณาเวียดนามและ EU ได้ลงนามความตกลง 2 ฉบับ ประกอบด้วย ความตกลงการค้าเสรี EVFTA และความตกลงการคุ้มครองการลงทุน (The EU-Vietnam Investment Protection Agreement: EVIPA) ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการลงทุน การระบอบข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ย เป็นต้น
- 2/ ปัจจุบันเวียดนามมีความตกลงการค้าเสรีรวม 10 ฉบับ (ทั้งระดับพหุภาคีและพหุภาคี) ได้แก่ ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียน-จีน อาเซียน-เกาหลีใต้ เวียดนาม-ญี่ปุ่น เวียดนาม-เกาหลีใต้ เวียดนาม-จีน เวียดนาม-สหรัฐ เวียดนาม-สหภาพเศรษฐกิจยูโกสลาเวีย อาเซียน-ฮ่องกง และความตกลงการค้าเสรีครอบคลุมและกว้างขวางสำหรับส่วนงานเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP)
- 3/ สำหรับความคืบหน้าล่าสุด สหภาพยุโรปและลิกเซียได้เปิดงานความตกลงการค้าเสรี The EU-Singapore FTA: EUSFTA) แล้ว และอยู่ระหว่างรอขั้วบังคับใช้ความตกลง พิธีเปิดงานได้เปิดขึ้นอยู่ระหว่างการประชุม งานนี้เปิดขึ้นเพื่ออยู่ระหว่างการประชุมเจรจาตัวความตกลงการค้าเสรีที่ประเทศกัวเตมาลา (ยังตั้งชื่ออยู่กลางใจใจได้ประเทศกัวเตมาลา) สำหรับไทย อยู่ระหว่างภาคีศึกษาความประโยชน์และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับไทย และรับฟังความเห็นกลุ่มย่อยเพื่อประกอบการพิจารณาพิจารณาความตกลงการค้าเสรีไทย- EU (ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ข้อมูล ณ 21 พฤศจิกายน 2562)
- 4/ นอกจากจากการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน ความตกลงการค้าเสรีที่มีมาตรฐานสูงครอบคลุมไปตั้งแต่ประเด็นด้านถิ่นกำเนิด การศุลกากร การอำนวยความสะดวกทางการค้า การบริการรัฐวิสาหกิจ การจัดตั้งสำนักงานการค้า กฎหมายการแข่งขันททางการค้า ความโปร่งใสในการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายการปกป้องและเยียวยาทางการค้า ความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนการเสริมสร้างขีดความสามารถและความร่วมมือด้านต่าง ๆ เป็นต้น

▶ เวียดนามเปิดเสรีการค้า-การลงทุนในระดับสูงสุดภายใต้ความตกลง EVFTA

ความตกลง EVFTA เป็นความตกลงทวิภาคีที่มีการเปิดเสรีการค้าสินค้าในระดับสูงเกือบ 100% ซึ่งสูงสุดในบรรดา FTA ที่เวียดนามมีอยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการเปิดเสรีด้านบริการที่ครอบคลุมสาขามากขึ้นโดยนักลงทุนของสองฝ่ายสามารถเข้าถือครองหุ้นได้ในสัดส่วนสูงกว่านักลงทุนจากประเทศอื่นและสูงสุดถึง 100% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของธุรกิจนั้น ๆ ได้ ไม่เพียงเท่านี้ ความตกลง EVFTA ยังเป็นความตกลงแรกที่ทางการเวียดนามเปิดกว้างให้นักลงทุนจาก EU สามารถเข้าประมูลสัญญาของภาครัฐได้

- การเปิดเสรีการค้าสินค้า EU จะลดภาษีให้เวียดนามในสัดส่วนสินค้าที่มากกว่าและครอบคลุมเวลาที่สั้นกว่าเวียดนาม (ภาพที่ 2) สรุปได้ดังนี้

- EU จะยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าแก่เวียดนามเป็นสัดส่วนร้อยละ 85.6 ของรายการสินค้าที่มีการค้าระหว่างกัน (Tariff lines) ทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ และจะทยอยยกเว้นภาษีเพิ่มเติมจนมีสัดส่วนร้อยละ 99.2 ภายในระยะเวลา 8 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ (ตารางที่ 1) ที่เหลือร้อยละ 0.8 ของรายการสินค้าทั้งหมด จะได้รับโควตายกเว้นภาษีนำเข้า (Tariff Quotas: TRQs) โดยสินค้าสำคัญที่ EU เสนอให้ TRQs แก่เวียดนาม อาทิ ปลาทูน่ากระป๋อง ข้าว ข้าวโพด และน้ำตาล เป็นต้น (ภาคผนวกที่ 1)

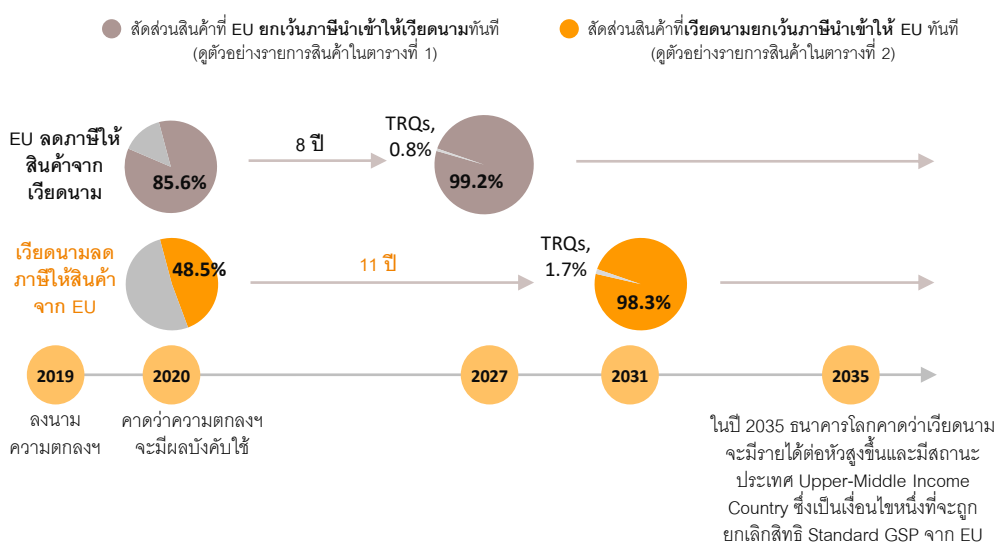
- เวียดนาม จะยกเว้นภาษีนำเข้าแก่ EU เป็นสัดส่วนร้อยละ 48.5 ของรายการสินค้าที่มีการค้าระหว่างกันทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ และจะทยอยยกเว้นภาษีเพิ่มเติมจนมีสัดส่วนร้อยละ 98.3 ภายในระยะเวลา 11 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ที่เหลืออีกร้อยละ 1.7 จะทยอยลดภาษีตามกรอบเวลาหรือให้ TRQs ตามที่เวียดนามได้ตกลงไว้กับองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

สำหรับกรอบระยะเวลาการลดภาษีนำเข้าของเวียดนามแบ่งเป็น 2 กลุ่มตามวัตถุประสงค์การนำเข้า

(1) กลุ่มที่เวียดนามยกเว้นภาษีนำเข้าแก่ EU ทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ เป็นสินค้ากลุ่มต้นน้ำและกลางน้ำเพื่อป้องกันความต้องการในห่วงโซาการผลิตของเวียดนาม โดยเฉพาะสินค้าต้นน้ำซึ่งเวียดนามยังต้องพึ่งพาการนำเข้าด้วยเหตุผลต่าง ๆ ทั้งการขาดแคลนวัตถุดิบ กำลังการผลิตไม่เพียงพอ ตลอดจนห่วงโซาการผลิตยังไม่ครอบคลุม สินค้าสำคัญ อาทิ (i) สิ่งทอ (เช่น เส้นด้าย เส้นใย และผ้าผืน) เป็นสินค้าต้นน้ำสำคัญของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญอันดับ 2 ของเวียดนาม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13 ของการส่งออกทั้งหมด และ(ii) เครื่องจักรและอุปกรณ์ เป็นกลุ่มสินค้าพื้นฐานเพื่อใช้ในการผลิตที่เวียดนามได้ให้สิทธิพิเศษทางภาษีนำเข้าแก่โครงการลงทุนต่าง ๆ ภายใต้นโยบายส่งเสริมการลงทุนของประเทศ ปัจจุบันเวียดนามนำเข้าสินค้ากลุ่มนี้มากเป็นอันดับ 2 ด้วยสัดส่วนเกือบร้อยละ 10 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ 2)

(2) กลุ่มที่เวียดนามทยอยปรับลดภาษีนำเข้าสินค้าจาก EU ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่เวียดนามสามารถผลิตได้เองภายในประเทศ แต่ผู้ประกอบการท้องถิ่นยังต้องการเวลาในการปรับตัวหรือพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน อาทิ เคมีภัณฑ์ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น (ตารางที่ 2)

ภาพที่ 2: Timeline การลดภาษีนำเข้าระหว่างกันของเวียดนามและ EU ภายใต้ความตกลง EVFTA



ตารางที่ 1: อัตราภาษีนำเข้าสินค้าสำคัญที่ EU เสนอจัดเก็บจากเวียดนาม ภายใต้ความตกลง EVFTA

รายการสินค้า	สัดส่วนของมูลค่า สินค้าส่งออกทั้งหมด ของเวียดนามไป EU ในปี 2018 (ร้อยละ)	อัตราภาษีปัจจุบัน (ร้อยละ ยกเว้นที่ระบุไว้)	อัตราภาษีภายใต้ EVFTA	
			ยกเว้นภาษีทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้	ทยอยปรับลดเหลือร้อยละ 0 ในระยะเวลาที่กำหนด
เครื่องจักรไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ ของเครื่อง ดังกล่าว (HS85)	42.2	0-14	- สินค้าส่วนใหญ่ของกลุ่มนี้ได้รับการยกเว้นภาษีทันที อาทิ - โทรศัพท์มือถือ (HS8517) เกือบทุกรายการ - ไดโอด ทรานซิสเตอร์ (HS8541) - วงจรรวมที่ใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์ (HS8542) - มอนิเตอร์ เครื่องฉาย (HS8528) บางรายการ - สินค้ารหัส HS8501-8516	- เป็นสินค้าส่วนน้อยซึ่งจะทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใน 4-6 ปี อาทิ - เครื่องรับวิทยุ (HS8527) - มอนิเตอร์ เครื่องฉาย (HS8528) บางรายการ
รองเท้าและ ส่วนประกอบ (HS64)	13.7	3-8	- สินค้าอ่อนไหวน้อย (Less sensitive goods): บางส่วนได้รับการยกเว้นภาษีทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ อาทิ - รองเท้ากันน้ำ รองเท้าที่มีพื้นรองเท้าและส่วนบนของรองเท้าทำด้วยพลาสติกหรือยาง (HS6401 และ 6402) - รองเท้าอื่น ๆ (HS6405) และ - ส่วนประกอบของรองเท้า (HS6406)	- สินค้าอ่อนไหวน้อย (Less sensitive goods): บางส่วนทยอยลดเหลือร้อยละ 0 ภายใน 4 ปี อาทิ - รองเท้าสกีที่มีพื้นรองเท้าด้านนอกทำด้วยพลาสติก ยาง หรือหนัง และด้านบนทำด้วยหนัง (HS640312) - รองเท้ากีฬาประเภทต่าง ๆ ที่มีพื้นรองเท้าด้านนอกทำด้วยพลาสติก ยาง หรือหนัง และด้านบนทำด้วยหนัง (HS64039113B) - สินค้าอ่อนไหว (Sensitive goods): ทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 หลังจากวันที่มีผลบังคับใช้แล้ว 6-8 ปี อาทิ - รองเท้าที่มีพื้นรองเท้าด้านนอกทำด้วยหนัง
สิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม (HS61, 62)	10.5	0-20	- ยกเว้นภาษีทันทีสำหรับสินค้าบางส่วนที่เป็นสินค้าอ่อนไหวน้อย (Less sensitive goods) อาทิ - ชุดผู้ชาย (HS6103) - ชุดผู้หญิง (HS6104) - เสื้อเชิ้ตผู้หญิง (HS6106) - เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มเด็ก (HS6111) - เครื่องนุ่งห่มที่ถักแบบนิตหรือโครเชต์ (HS6113, 6114) - ชุดคลุม (Ensembles) ของผู้หญิง (HS620421, 620422, 620423, 620429) - ผ้าห่มหรือผ้าปู (HS6301) เป็นต้น	- สินค้าอ่อนไหวน้อย (Less sensitive goods): จะทยอยลดเหลือร้อยละ 0 ภายใน 4 ปี อาทิ - โอเวอร์โค้ท เสื้อโค้ทสั้นสำหรับผู้ชายที่ทำจากเส้นใยประดิษฐ์ (HS620130) และสำหรับผู้หญิง (HS620220) - กางเกงผู้ชายที่ใช้ในงานอุตสาหกรรม (HS620349) - เสื้อและกางเกงที่เข้าชุดกัน (HS621133) - สินค้าอ่อนไหว (Sensitive goods): เป็นรายการสินค้าส่วนใหญ่ของกลุ่มที่จะทยอยลดภาษี ซึ่งจะลดเหลือร้อยละ 0 หลังจากวันที่มีผลบังคับใช้แล้ว 6-8 ปี อาทิ - เสื้อยืด (T-shirt) ที่ถักแบบนิตหรือโครเชต์ (HS6109) - คางเกง (HS6110) - โอเวอร์โค้ท เสื้อคลุมผู้ชาย (HS6201 ยกเว้น HS620130) และผู้หญิง (HS6202 ยกเว้น HS620220) เป็นต้น
อาหารทะเล (HS03)	1.9	0-20	ยกเว้นภาษีทันทีสำหรับสินค้าอาหารทะเลสด บางรายการ อาทิ ปลาสด (HS0301) ทูน่า (HS0302 ยกเว้น HS03023980) ปลาแมคเคอเรล (HS030245) กุ้งสด (HS030622) ปลูต (HS030624) หอยแมลงภู่ (HS030731) และปลาหมึก (HS030741) เป็นต้น	- จะทยอยลดภาษีในอัตราเท่าๆ กันภายในระยะเวลา 4-8 ปี โดยเฉพาะสัตว์น้ำแปรรูป อาทิ - เนื้อปลาคูแบบฟิลเล่แซ่แข็ง (HS030462) - เนื้อปลาน้ำจืด สด แช่เย็น แช่แข็ง (HS030499)
ข้าว (HS1006)	0.8	65-211 ยูโร ต่อ 1,000 กิโลกรัม	- ยกเว้นภาษีภายใต้ TRQ โดยแบ่งตามประเภทสินค้า ดังนี้ ■ สำหรับข้าวหัก (Broken rice): ลดภาษีลงถึงหนึ่งพันที่ตั้งแต่วันที่มีผลบังคับใช้ ■ ยกเว้นภาษีภายใต้ TRQs ดังนี้ - 20,000 ตัน สำหรับข้าวเปลือก (Husked rice) - 30,000 ตัน สำหรับข้าวสีแล้ว (Milled rice) และข้าวหอม (Fragrant rice)	สำหรับข้าวหัก: ส่วนที่เหลือจะทยอยลดในอัตราเท่าๆ กันภายในระยะเวลา 6 ปี

Source: European Commission, Krungsri Research

ตารางที่ 2: อัตราภาษีนำเข้าสินค้าสำคัญที่เวียดนามเสนอจัดเก็บจาก EU ภายใต้ความตกลง EVFTA

รายการสินค้า	สัดส่วนของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมดของเวียดนามจาก EU ในปี 2018 (ร้อยละ)	อัตราภาษีปัจจุบัน (ร้อยละ)	อัตราภาษีใหม่ภายใต้ EVFTA	
			ยกเว้นภาษีทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้	ทยอยปรับลดเหลือร้อยละ 0 ในระยะเวลาที่กำหนด
เครื่องจักรกล เครื่องยนต์ และ ส่วนประกอบ (HS84)	20.8	0-45	- สินค้าส่วนใหญ่ของกลุ่มนี้ได้รับการยกเว้นภาษีทันที อาทิ - เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ และชิ้นส่วน (HS8401, 8402) - เครื่องกำเนิดไอน้ำ (HS8403) - เครื่องยนต์ที่ใช้กับอากาศยาน (HS8410, 8411, 8412)	- สินค้าบางส่วนจะทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 หลังจากวันที่มีผลบังคับใช้แล้ว 4-11 ปี อาทิ - เครื่องยนต์สำหรับเครื่องบิน (HS8407, 8408, 8409) - เครื่องสูบ บีม (HS8413, 8414, 8415) - ส่วนประกอบของเครื่องจักร (HS8417, 8418)
เครื่องจักรไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า และ ส่วนประกอบของ เครื่องดังกล่าว (HS85)	9.4	0-14	- สินค้าบางส่วนของกลุ่มนี้ได้รับการยกเว้นภาษีทันที อาทิ - เตาเผาและเตาอบแบบทำความร้อนโดยใช้ความต้านทาน (HS8514, 8515) - ชุดโทรศัพท์พร้อมสาย (HS8517) เกือบทุกรายการ - อุปกรณ์สำหรับรถไฟ/รถราง (HS8530) - ไฟ LED/ LCD (HS8531)	- เป็นสินค้าส่วนใหญ่ซึ่งจะทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใน 4-8 ปี อาทิ - เครื่องทำความร้อน (HS8516) เกือบทุกรายการ - ไมโครโฟน/เฮดโฟน (HS8518)
ยาและเวชภัณฑ์	8.3	0-8	เกือบทั้งหมดได้รับการยกเว้นภาษีทันที	อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการรักษาโรคกระเพาะและโรคที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาอื่น ๆ (HS300691) ทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใน 8-11 ปี
เคมีภัณฑ์ (HS28, 29)	1.9	0-20	- สินค้าส่วนใหญ่ได้รับการยกเว้นภาษีทันที อาทิ - เมทานอล (HS2905) - สารอนุพันธ์ของไฮโดรคาร์บอนชนิดต่าง ๆ (HS2903) - คอลลอยด์ของแร่โลหะ ซิลเวอร์ไนเตรท สารประกอบของทองคำ (HS2843) - วิตามินชนิดต่าง ๆ (HS2936)	- สินค้าบางส่วนจะทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใน 4-6 ปี โดย - สินค้าที่ปัจจุบันจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 5 ส่วนใหญ่จะลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใน 4 ปี เช่น แมกเนเซียมไฮดรอกไซด์ (HS2816) - สินค้าที่ปัจจุบันจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10-20 จะลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใน 6 ปี เช่น แอมโมเนียมคลอไรด์ (HS2827)
ยานยนต์และ ส่วนประกอบ (HS87)	2.6	78	- สินค้าบางรายการได้รับการยกเว้นภาษีทันที อาทิ - รถแทรกเตอร์ตีนตะขาน (HS870130) - รถเข็น รถชุดเจาะเคลื่อนที่ รถดับเพลิง (HS870510, 870520, 870530)	- สินค้าส่วนใหญ่จะทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใน 8-11 ปี อาทิ - รถยนต์สำหรับขนส่งบุคคลที่มีความจุกระบอกสูบไม่เกิน 1,500 ซีซี. (HS87033120) - มอเตอร์โฮม (HS87032192, 87032292, 87032340) - ส่วนประกอบยานยนต์ (HS8714)
ผ้าฝ้าย (HS60)	0.4	12	สินค้าทั้งหมดได้รับการยกเว้นภาษีทันที	ไม่มี

Source: European Commission, Krungsri Research

● การเปิดเสรีด้านบริการ ภายใต้ EVFTA เวียดนามมีการเปิดเสรีในระดับสูงกว่าที่ตกลงไว้กับ WTO และสูงกว่าความตกลงอาเซียน

ปัจจุบันเวียดนามเปิดเสรีด้านบริการแก่ประเทศต่าง ๆ โดยอาศัยหลักการลดและเลิกมาตรการที่เป็นอุปสรรคการลงทุนและการให้บริการครอบคลุม 12 สาขาหลักตาม WTO^{5/} และได้เปิดเสรีด้านบริการภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Agreement: ASEAN FTA)^{6/} ในระดับที่สูงกว่า WTO ทั้งนี้ เวียดนามเปิดเสรีด้านบริการภายใต้ EVFTA ในระดับสูงสุดของทุกความตกลงที่ประเทศมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ครอบคลุมรูปแบบบริการทั้ง 4 รูปแบบ (Mode) ได้แก่ Mode 1 - การให้บริการข้ามพรมแดน Mode 2 - การบริโภคในต่างประเทศ Mode 3 - การจัดตั้งธุรกิจ และ Mode 4- การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาเพื่อให้บริการ^{7/} (เปิดให้เฉพาะการเดินทางเพื่อกิจกรรมทางธุรกิจ อาทิ การเจรจาต่อรองทางธุรกิจ และโอนย้ายภายในบริษัท) จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า เวียดนามเปิดเสรี Mode 1 และ Mode 2 เกือบทุกสาขาบริการ (สาขาที่ไม่เปิดเสรี อาทิ บริการทางการเงินบางประเภท การขนส่งบางประเภท) และใน Mode 3 เปิดเสรีให้ EU ถือนหุ้นได้ในสัดส่วนสูงกว่าที่เปิดให้นักลงทุนจากอาเซียน อีกทั้งยังเปิดเสรีบริการหลายสาขาในระดับสูงสุดคือ ไม่มีเงื่อนไขการลงทุน สำหรับ EU การเปิดเสรีของสมาชิกแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไปในแต่ละสาขาบริการ^{8/}

ตารางที่ 3: เปรียบเทียบเงื่อนไขการเข้าสู่ตลาดในการเปิดเสรีด้านบริการที่สำคัญของเวียดนาม ภายใต้ความตกลง WTO ASEAN FTA และ EVFTA

สาขาบริการหลัก	สาขาย่อยที่เปิดเสรีภายใต้ WTO	สาขาย่อยที่เปิดเสรีภายใต้ ASEAN FTA	สาขาย่อยที่เปิดเสรีภายใต้ EVFTA
บริการการสื่อสาร (Communication services)	บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ (Courier services: CPC7512) - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1 และ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขว่า นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นในการร่วมทุนได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 51 หลังจากเข้ามาลงทุนไม่เกิน 5 ปี	บริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ (Courier services: CPC7512) - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1 และ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นได้ 100% ตั้งแต่วันที่ 11 มกราคม 2012 เป็นต้นไป	บริการไปรษณีย์ (Postal services: CPC7511) และบริการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ (Courier services: CPC7512) เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1, Mode 2 และ Mode 3 โดยไม่มีเงื่อนไข
บริการด้านการจัดจำหน่าย (Distribution services)	บริการแฟรนไชส์ (Franchising services: CPC8929): - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1 และ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขว่า กิจการลงทุนจากต่างชาติจะสามารถเปิดให้บริการในรูปแบบสาขา (Branch) ได้หลังจากเข้ามาลงทุนเกิน 3 ปี	บริการแฟรนไชส์ (Franchising services: CPC8929): - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1 และ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขว่า กิจการลงทุนจากต่างชาติจะสามารถเปิดให้บริการในรูปแบบสาขา (Branch) ได้ตั้งแต่ 11 มกราคม 2010 เป็นต้นไป	บริการแฟรนไชส์ (Franchising services: CPC8929): เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1, Mode 2 และ Mode 3 โดยไม่มีเงื่อนไข
บริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและบริการทางสังคม (Health related and social services)	โรงพยาบาล (Hospital services: CPC9311) และแพทย์และทันตแพทย์ (Medical & Dental services: CPC9312) - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1 และ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขว่ามีเงินลงทุนขั้นต่ำมูลค่า 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับการจัดตั้งโรงพยาบาล 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับการจัดตั้งโพลีคลินิก และ 2 แสนดอลลาร์สหรัฐ สำหรับหน่วยบริการพิเศษ (Specialty unit)	โรงพยาบาล (Hospital services: CPC9311) และแพทย์และทันตแพทย์ (Medical & Dental services: CPC9312) เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1, Mode 2 และ Mode 3 โดยไม่มีเงื่อนไข	โรงพยาบาล (Hospital services: CPC9311) และแพทย์และทันตแพทย์ (Medical & Dental services: CPC9312) เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1, Mode 2 และ Mode 3 โดยไม่มีเงื่อนไข
บริการด้านการท่องเที่ยวและการเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Tourism and travel related services)	บริการที่พัก (Lodging services: CPC641) บริการจัดเลี้ยง (Catering food: CPC642) และบริการเครื่องดื่ม (Drink services: CPC643) - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1 และ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขการลงทุนก่อสร้าง การปรับปรุง การบูรณะ และการเข้าซื้อกิจการ ภายใน 8 ปีแรก	บริการที่พัก (Lodging services: CPC641) บริการจัดเลี้ยง (Catering food: CPC642) และบริการเครื่องดื่ม (Drink services: CPC643) เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1, Mode 2 และ Mode 3 โดยไม่มีเงื่อนไข	บริการที่พัก (Lodging services: CPC641) บริการจัดเลี้ยง (Catering food: CPC642) และบริการเครื่องดื่ม (Drink services: CPC643) เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1, Mode 2 และ Mode 3 โดยไม่มีเงื่อนไข
บริการขนส่งทางทะเล (Maritime transport services)	บริการขนส่งผู้โดยสาร (Passenger transportation less cabotage services: CPC7211) บริการขนส่งสินค้า (Freight transportation less cabotage services: CPC7212) - เวียดนามไม่เปิดเสรีบริการ Mode 1 สำหรับบริการขนส่งผู้โดยสาร - เปิดเสรีบริการ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 49	บริการขนส่งผู้โดยสาร (Passenger transportation less cabotage services: CPC7211) บริการขนส่งสินค้า (Freight transportation less cabotage services: CPC7212) - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1 และ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 49	บริการขนส่งผู้โดยสาร (Passenger transportation less cabotage services: CPC7211) บริการขนส่งสินค้า (Freight transportation less cabotage services: CPC7212) - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1 และ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 70
บริการสนับสนุนการขนส่งทุกรูปแบบ (Services auxiliary to all modes of transport)	บริการเก็บรักษาและคลังสินค้า (Storage and warehouse services: CPC742) - เวียดนามไม่เปิดเสรีบริการ Mode 1 - เปิดเสรีบริการ Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยมีเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 51 และไม่มีข้อจำกัดหลังการลงทุนเกิน 7 ปี	บริการเก็บรักษาและคลังสินค้า (Storage and warehouse services: CPC742) - เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1, Mode 2 - สำหรับ Mode 3 เปิดเสรี โดยให้ทุนต่างชาติมีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 51 และหลังจากวันที่ 11 มกราคม 2014 เปิดเสรีโดยไม่มีข้อจำกัด	บริการเก็บรักษาและคลังสินค้า (Storage and warehouse services: CPC742) เวียดนามเปิดเสรีบริการ Mode 1, Mode 2 และ Mode 3 โดยไม่มีเงื่อนไข

Source: WTO, ASEAN FTA, EVFTA, Krungsri Research

5/ WTO ได้จำแนกประเภทของบริการไว้ 12 สาขาหลัก เพื่อเป็นพื้นฐานในการเจรจาการค้าบริการ ได้แก่ บริการธุรกิจ (Business services) บริการการสื่อสาร (Communication services) บริการก่อสร้าง (Construction and related engineering services) บริการจัดจำหน่าย (Distribution services) บริการการศึกษา (Education services) บริการการเงิน (Financial services) บริการสิ่งแวดล้อม (Environment services) บริการสุขภาพ (Health related and social services) บริการท่องเที่ยว (Tourism and travel related services) บริการนันทนาการ วัฒนธรรม และกีฬา (Recreation, cultural, and sporting services) และบริการอื่น ๆ โดยอิงการจำแนกประเภทของ UN Central Product Classification (CPC) ทั้งนี้ แต่ละประเทศสมาชิก WTO ได้เปิดเสรีการค้าบริการในแต่ละสาขาไว้ในระดับที่แตกต่างกัน

6/ การเปิดเสรีบริการอาเซียนอยู่ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Framework Agreement in Services: AFAS) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 1995 โดยใช้หลักการเปิดเสรีเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องแบบก้าวหน้า (Progressive Liberalization) และปัจจุบันได้เปิดเสรีภายใต้ “ข้อผูกพันเปิดตลาดบริการชุดที่ 9” (Source: The Association of the Southeast Asian Nations) อย่างไรก็ตามอาเซียนเกือบทุกประเทศ (ยกเว้นฟิลิปปินส์) ได้ลงนามความตกลงการค้าบริการอาเซียน (ASEAN Trade In Services Agreement: ATISA) มาใช้แทน AFAS หากลงนามครบแล้ว จะมีผลบังคับใช้ภายใน 180 วันหลังสมาชิกลงนามและแจ้งต่อเลขาธิการอาเซียนหลังดำเนินการภายในแล้วเสร็จ (ข้อมูล ณ 13 กันยายน 2562)

7/ European Commission, “Specific Commitments on Cross-Border Supply of Services”.

8/ European Commission, “Liberalisation Of Investment, Trade In Services And Electronic Commerce”.

● **การเปิดเสรีการลงทุน:** ภายใต้ความตกลง EVFTA เวียดนามเปิดเสรีในระดับสูงกว่าทุกความตกลงที่ประเทศมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

- **การเปิดเสรีการลงทุนในสาขาการผลิต** เวียดนามและ EU เปิดเสรีการลงทุนเกือบทุกสาขา มีข้อยกเว้นเพียงบางสาขา โดยเวียดนามขอยกเว้นการเปิดเสรีในสาขาถ่านหิน (ภาคผนวกที่ 3) และ EU ไม่เปิดเสรีการลงทุนในสาขาการผลิต/การกระจาย/การส่งไฟฟ้า การผลิตก๊าซ การกระจายสินค้าเชื้อเพลิงจากก๊าซ และการผลิตไอน้ำและน้ำร้อน นอกจากนี้ การเปิดเสรีการลงทุนในสาขาการผลิตของเวียดนามภายใต้ EVFTA มีระดับการเปิดเสรีสูงกว่าความตกลงอาเซียนด้วยเงื่อนไขที่น้อยกว่าโดยเปรียบเทียบหรือไม่มีเงื่อนไขเลย อาทิ การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ (ISIC2101) การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC2520) การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน (ISIC2930) ซึ่งเวียดนามเปิดเสรีโดยไม่มีเงื่อนไขภายใต้ EVFTA ส่วนความตกลงอาเซียนมีเงื่อนไขว่าต้องมีสัดส่วนการใช้วัตถุดิบท้องถิ่นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- **สำหรับการเปิดเสรีการลงทุนในสาขาบริการ** นักลงทุนจาก EU สามารถลงทุนในเวียดนามได้เสรีและถือหุ้นได้ในสัดส่วนสูงสุดถึง 100% ในหลายสาขาบริการ และสูงกว่าที่นักลงทุนจากอาเซียนได้รับอนุญาต จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า เวียดนามเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ความตกลง EVFTA ในระดับสูงกว่ากฎหมายการลงทุนของประเทศและสูงกว่าความตกลงอาเซียนซึ่งเป็นความตกลงที่ต่างชาติได้รับอนุญาตให้ลงทุนสูงสุดในปัจจุบัน อาทิ ธุรกิจการค้าย่ำ/ค้าปลีก ซึ่งนักลงทุนจาก EU สามารถลงทุนได้สูงสุด 100% และไม่ต้องทำการประเมินความต้องการทางเศรษฐกิจ (Economic Need Test: ENT) หลังการลงทุนมาเป็นระยะเวลา 5 ปี และธุรกิจบริการขนส่งทางทะเล ทางราง ทางถนน และทางน้ำ นักลงทุนจาก EU สามารถลงทุนในทุกสาขาย่อยได้สูงสุดร้อยละ 70 นับเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าความตกลงอาเซียนที่กำหนดให้ลงทุนในบางสาขาย่อยได้สูงสุดร้อยละ 49 เท่านั้น ขณะที่สมาชิก EU ทุกประเทศจะเปิดเสรีการลงทุนโดยไม่มีข้อจำกัดในสาขาบริการแก่นักลงทุนจากเวียดนามในสาขาไปรษณีย์ การส่งพัสดุ การค้าย่ำ-ค้าปลีกยานยนต์ การค้าส่งอุปกรณ์เทอร์มินอลสำหรับโทรคมนาคม และการค้าปลีกอาหาร เป็นต้น ส่วนสาขาที่เหลือจะมีการเปิดเสรีในระดับที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

ทั้งนี้ เมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ เวียดนามและทุกประเทศใน EU จะเปิดเสรีการลงทุนระหว่างกันภายใต้ความตกลง EVFTA และจะยกเลิกความตกลงด้านการลงทุนระดับทวิภาคี (Bilateral Investment Treaties: BITs) ฉบับเดิมระหว่างเวียดนามและสมาชิก EU แต่ละประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 21 ฉบับ

● **การเปิดเสรีด้านอื่น ๆ:** ความตกลง EVFTA ยังเป็นความตกลงฯ ที่มีมาตรฐานสูงและครอบคลุมกว่าความตกลงอื่นที่เวียดนามมีอยู่ โดยเฉพาะการเปิดกว้างให้นักลงทุนต่างชาติเข้าประมูลงานและสัญญาของรัฐได้ อีกทั้งยังให้ความคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาของนักลงทุนต่างชาติ

- **การประมูลงานและสัญญาของรัฐ (Public contracts):** เป็นครั้งแรกที่เวียดนามเปิดให้นักลงทุนต่างชาติเข้าประมูลงานของรัฐได้
 - ภายใต้ความตกลง EVFTA นักลงทุนจาก EU สามารถเข้าร่วมประมูลงานและสัญญาของรัฐ ที่อยู่ภายใต้อำนาจระดับกระทรวงของเวียดนาม รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ (อาทิ ถนน ท่าเรือ สาธารณูปโภคต่าง ๆ (ครอบคลุมการจำหน่ายไฟฟ้า การดำเนินการระบบราง การบริการโรงพยาบาลของรัฐ 34 แห่ง) ตลอดจนสัญญาของกรุงเทพมหานคร และนครโฮจิมินห์ นอกจากนี้ ยังสามารถเสนอราคาประมูลงานของรัฐบาลเวียดนามภายใต้ข้อตกลงการประมูลภาครัฐ (Government Procurement Agreement: GPA) ได้
- **การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GIs):** ทั้งสองฝ่ายตกลงให้ความคุ้มครองสิทธิดังกล่าวของแต่ละฝ่ายตามความตกลงสากลภายในระยะเวลา 3 ปีนับจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ซึ่งเป็นครั้งแรกของเวียดนามที่มีความตกลงด้านนี้
 - ทั้งสองฝ่ายตกลงให้ความคุ้มครองระหว่างกันตามความตกลงสากล โดยเฉพาะความตกลงว่าด้วยสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Trade - Related Aspect of Intellectual Property Rights: TRIPS) ภายใต้ WTO ซึ่งกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา 7 ประการ ได้แก่ ลิขสิทธิ์และสิทธิอื่นที่เกี่ยวข้อง เครื่องหมายการค้า แบบอุตสาหกรรม สิทธิบัตร การออกแบบวงจรรวม การคุ้มครองข้อมูลสารสนเทศที่ไม่เปิดเผย และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
 - ความคุ้มครองดังกล่าว จะเอื้อให้นักลงทุนของทั้งสองฝ่ายสามารถปกป้องผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาของตน นอกจากนี้ ผู้ได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิจะได้รับการเยียวยาตามแนวทางที่ได้ตกลงกันไว้
 - ภายใต้ความตกลง EVFTA เวียดนามจะคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของ EU รวม 169 รายการ ครอบคลุมสินค้าประเภทไวน์ วิสกี้ แชมเปญ เบคอน ชีส แยม เป็นต้น ขณะที่ EU จะคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของเวียดนาม 39 รายการ ครอบคลุมสินค้าประเภทชา กาแฟ ข้าว ส้ม ส้มโอ เป็นต้น โดยสินค้าส่วนใหญ่ที่ได้รับการคุ้มครองเป็นสินค้าเกษตรและอาหาร (ภาคผนวกที่ 4)

- **กิจการรัฐวิสาหกิจและกิจการผูกขาด:** ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มีความเท่าเทียม เป็นธรรมและโปร่งใส และลดการผูกขาดของรัฐ โดยอาศัยหลักการเชิงพาณิชย์ (Commercial considerations) อาทิ การกำหนดราคา คุณภาพ และการตลาด ทั้งนี้ เวียดนามได้ยกเว้นการเปิดเสรีบางประเด็น อาทิ ประเด็นการแปรรูป/การกระจายหุ้น/การถอนหุ้น/การปรับโครงสร้างของรัฐวิสาหกิจ และการยกเว้นข้อตกลงด้านการดำเนินงานตามหลักการเชิงพาณิชย์และความโปร่งใสสำหรับกิจการรัฐวิสาหกิจ 6 ราย ได้แก่ Vietnam Oil and Gas Group (PETROVIETNAM) Vietnam Electricity (EVN) Vietnam National Coal-Minerals Holding Corporation Limited (Vinacomin) State Capital Investment Corporation (SCIC) และ Debt and Asset Trading Corporation (DATC) เป็นต้น
- **กลไกระงับข้อพิพาท:** ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการหลีกเลี่ยงและระงับข้อพิพาทระหว่างกัน โดยมีการหารือร่วมกัน หรือจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อเป็นตัวกลางในการจัดการปัญหา

ตารางที่ 4: เปรียบเทียบสัดส่วนการถือหุ้นสูงสุดในสาขาธุรกิจสำคัญของเวียดนาม ภายใต้กฎหมายการลงทุนของเวียดนาม ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน และความตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม

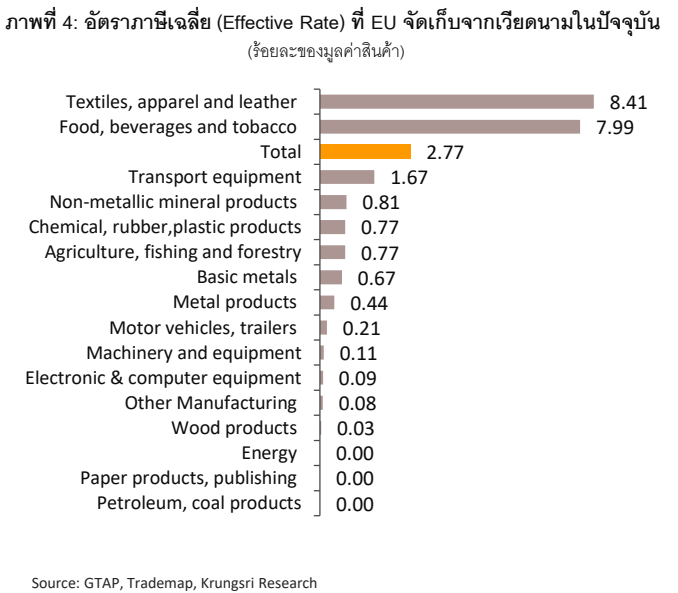
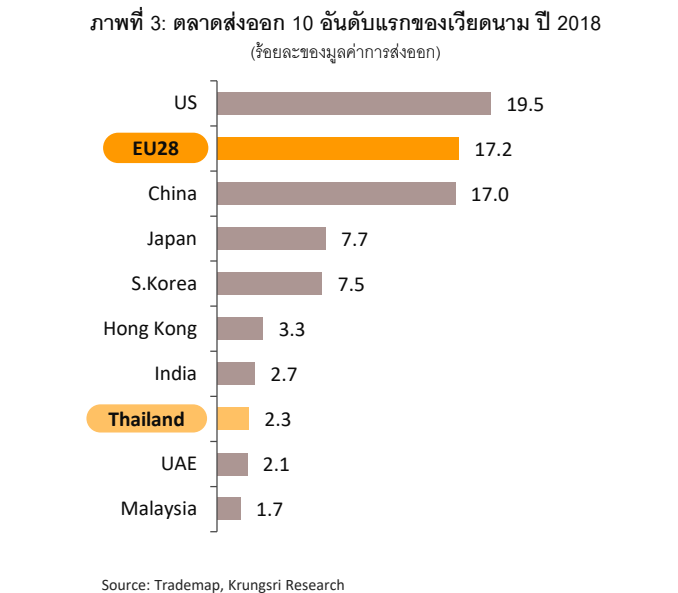
สาขาเป้าหมายการแปรรูป		สัดส่วนการถือหุ้นสูงสุดของนักลงทุนต่างชาติ		
		ภายใต้กฎหมายการลงทุนของเวียดนาม	ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน*	ความตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม
ระดับการเปิดเสรีสูง	100%	การผลิตพลังงาน	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดร้อยละ 100	ไม่มีข้อกำหนดระบุไว้
		การกระจายสินค้า (ค้าปลีก/ค้าส่ง)	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดร้อยละ 100 โดยต้องทำการประเมินความต้องการทางเศรษฐกิจ (Economic Need Test: ENT)**	เปิดให้นักลงทุนจาก EU เข้าร่วมประมูลงาน/ลงทุนใน 3 สาขาย่อย ได้แก่ (i) การผลิตกระแสไฟฟ้า การส่งกระแสไฟฟ้า และการกระจายกระแสไฟฟ้า ในส่วนที่บริษัทผลิตได้ (ii) การผลิตก๊าซ และเชื้อเพลิงจากก๊าซ (iii) การผลิตไอน้ำ และน้ำร้อน
		ก่อสร้าง	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดร้อยละ 100 โดยต้องจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด ประเภท Limited Liability Company (LLC)	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดร้อยละ 100 โดยไม่มีเงื่อนไข
ระดับการเปิดเสรีต่ำ	65-75%	โทรคมนาคม: บริการที่ไม่รวมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน	กิจการร่วมทุน โดยนักลงทุนต่างชาติ ถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 65	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 75 (หลังการลงทุนมาเป็นระยะเวลา 5 ปี)
		โทรคมนาคม Virtual Private Network (VPN)	กิจการร่วมทุน โดยนักลงทุนต่างชาติ ถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 70	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 75 (หลังการลงทุนมาเป็นระยะเวลา 5 ปี)
	49-51%	บริการด้านโลจิสติกส์	กิจการร่วมทุน โดยนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 49-51 (ขึ้นกับสาขาย่อย)	
	49%	บริการขนส่งทางทะเล ทางราง ทางถนน และทางน้ำ	กิจการร่วมทุน โดยนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 49	กิจการร่วมทุน โดยนักลงทุนต่างชาติ ถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 70
		ประกันภัย	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 49	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดร้อยละ 100
		บริษัทจดทะเบียน	- ปัจจุบันกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นสูงสุดของนักลงทุนต่างชาติที่ร้อยละ 49 (มีการผ่อนคลายเงื่อนไขในบางสาขา) - คาดว่าจะมีการผ่อนคลายให้นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้สูงสุดร้อยละ 100	ไม่มีข้อกำหนดระบุไว้
	30%	การธนาคาร*	นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 30	

Note: * ยกเว้นธุรกิจฟintech (Fintech businesses) ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการระเบียบรองรับโดยตรง
 ** การประเมินความต้องการทางเศรษฐกิจ (Economic Needs Test: ENT) เป็นการประเมินความจำเป็นทางเศรษฐกิจเพื่อประกอบการพิจารณาข้อจำกัดการเข้าตลาด ซึ่งจะมีผลต่อการขอจัดตั้งสาขาแห่งที่ 2 ขึ้นไป ตามกฎหมายฯ 09

Source: Thomson Reuters, Economica Vietnam, WTO, ASEAN FTA, EVFTA, Krungsri Research

EVFTA สร้างความได้เปรียบด้านการค้า ดึงดูดการลงทุน และหนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของเวียดนาม

ในช่วงที่ผ่านมา การส่งออกของเวียดนามไป EU เติบโตแข็งแกร่งและได้เปรียบในการแข่งขันด้านภาษีจากสิทธิพิเศษ Standard GSP โดย EU เป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับ 2 ของเวียดนาม คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 17 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดในปี 2018 (ภาพที่ 3) ขณะเดียวกัน อัตราการเติบโตของการส่งออกของเวียดนามไป EU ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 18.1 ต่อปี แข็งแกร่งกว่าการส่งออกโดยรวมที่ขยายตัวร้อยละ 17.5 ต่อปี ส่วนหนึ่งเนื่องจากเวียดนามได้เปรียบด้านภาษีซึ่ง EU จัดเก็บจากเวียดนามภายใต้สิทธิพิเศษ Standard GSP ตั้งแต่ปี 2009 ทำให้อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.8 ต่ำกว่าอัตราภาษีเฉลี่ยที่ EU จัดเก็บจากประเทศต่าง ๆ ที่ร้อยละ 4.6 (Source: Eurostat) **ทั้งนี้ เวียดนามเป็นหนึ่งใน 2 ประเทศอาเซียนที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีประเภท Standard GSP จาก EU** (ตารางที่ 5) โดยสิทธิพิเศษดังกล่าวจะยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าจำนวนร้อยละ 66 ของรายการสินค้านำเข้าทั้งหมดของ EU จากประเทศนั้น ๆ ส่วนรายการสินค้าที่เหลือ (ร้อยละ 44) จะได้รับสิทธิลดหย่อนภาษีในอัตราที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทสินค้า ทำให้ภาษีเฉลี่ยภายใต้สิทธิ Standard GSP ต่ำกว่าภาษีเฉลี่ยที่ EU จัดเก็บจากการนำเข้าปกติ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสินค้าบางรายการ โดยเฉพาะสินค้าอ่อนไหว จะไม่เข้าข่ายการยกเว้นภาษี และมีอัตราภาษีนำเข้าในอัตราสูงกว่าระดับเฉลี่ย อาทิ สินค้าในกลุ่มเครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง สินค้าเกษตร และอาหาร เป็นต้น (ภาพที่ 4)



ตารางที่ 5: ตัวอย่างประเทศในอาเซียนที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีจาก EU

	Standard Generalized Scheme of Preferences (Standard GSP)	GSP Plus (GSP+)	Everything But Arm (EBA)
เงื่อนไข	ลดภาษีนำเข้าสินค้าครอบคลุมสัดส่วนร้อยละ 66 ของรายการสินค้าทั้งหมด	ยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าครอบคลุมสัดส่วนร้อยละ 66 ของรายการสินค้าทั้งหมด	ยกเว้นภาษีนำเข้าและให้โควตานำเข้าแก่รายการสินค้าทั้งหมดที่นำเข้ามายัง EU (ยกเว้นอาวุธและยุทธโปกรณ์)
ประเทศที่ได้รับสิทธิ	เวียดนามและอินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์	กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมา

Source: European Commission, Krungsri Research

● EVFTA ช่วยให้เวียดนามมีความได้เปรียบด้านการแข่งขันในตลาด EU แม้สิทธิพิเศษ Standard GSP จะสิ้นสุดลง

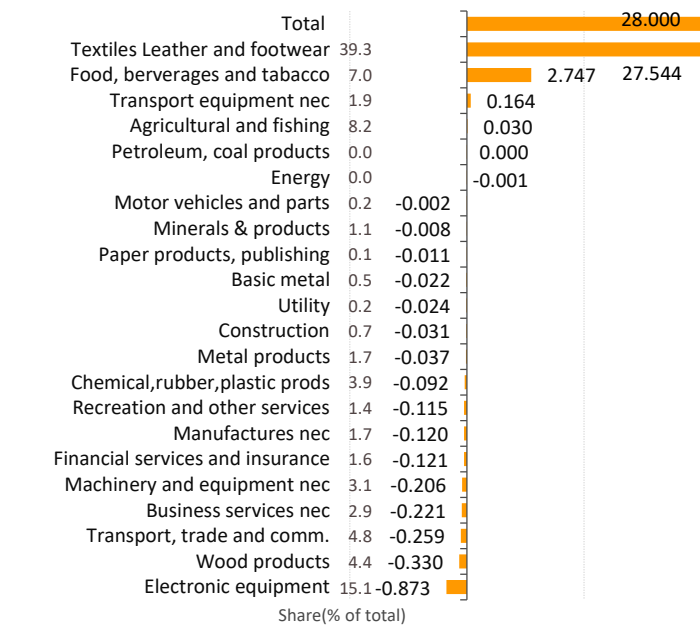
โดยทั่วไป สิทธิพิเศษ Standard GSP ของ EU จะสิ้นสุดลงใน 2 กรณี คือ (1) ประเทศนั้น ๆ ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีอื่นที่เทียบเท่าหรือมากกว่าสิทธิพิเศษ Standard GSP หรือ (2) ประเทศนั้น ๆ มีสถานะเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลาง-สูงหรือรายได้สูง สำหรับเวียดนามเข้าเกณฑ์ข้อแรก เนื่องจากสิทธิประโยชน์จากความตกลง EVFTA มากกว่า Standard GSP อย่างชัดเจน กล่าวคือ ภายใต้ความตกลง EVFTA เวียดนามได้รับการยกเว้นภาษีขั้นที่สำหรับจำนวนสินค้ามากถึงร้อยละ 85.6 ของรายการสินค้าทั้งหมดที่ EU นำเข้าจากเวียดนาม และการยกเว้นภาษีจะครอบคลุมสินค้าเกือบทั้งหมดในอีก 8 ปีข้างหน้า ซึ่งมากกว่าสิทธิพิเศษ Standard GSP ที่ลดภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าน้อยละ 66 ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมดเท่านั้น สำหรับตัวอย่างสินค้าที่เวียดนามได้รับการยกเว้นภาษีขั้นที่ภายใต้ความตกลงฯ และไม่ได้รับลดภาษีภายใต้สิทธิพิเศษ Standard GSP เช่น กาแฟและชา (มีสัดส่วนร้อยละ 3.4 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของเวียดนามไป EU) ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง (ร้อยละ 2.5) และเฟอร์นิเจอร์และเครื่องนอน (ร้อยละ 2.6) เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อเวียดนามเปลี่ยนสถานะเป็นประเทศรายได้ปานกลาง-สูง (ธนาคารโลกคาดการณ์ว่าเวียดนามจะยกระดับสถานะของประเทศได้ราวปี 2035) ความตกลง EVFTA จะเป็นหลักประกันให้เวียดนามยังคงได้เปรียบทางภาษีในการส่งออกไปตลาด EU ต่อไป เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่น ๆ รวมถึงไทยที่ยังไม่มีความตกลงการค้าเสรีกับ EU

● ผลจากการเปิดเสรีการค้า คาดว่าจะทำให้การส่งออกและการลงทุนของเวียดนามเพิ่มขึ้นชัดเจน

ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากการยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าภายใต้ความตกลง EVFTA วิจัยกรุงศรี ใช้แบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP) เพื่อประเมินผลเบื้องต้นต่อการส่งออก การลงทุน และเศรษฐกิจโดยรวมของเวียดนามและประเทศอื่น ๆ รวมทั้งไทย โดยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

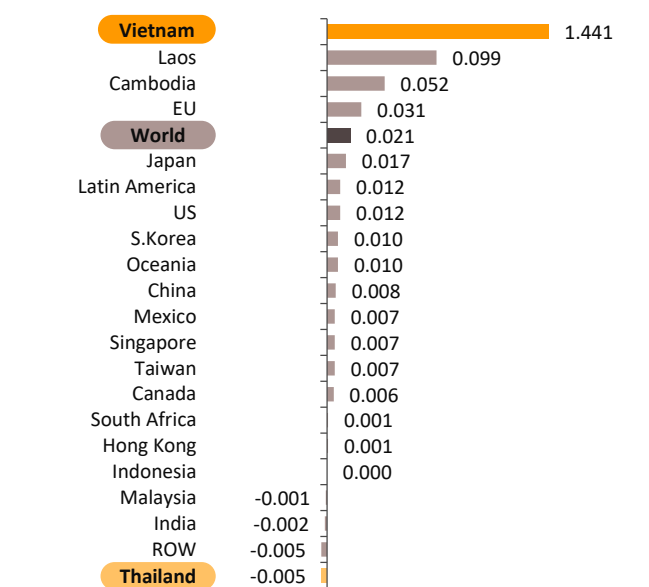
- 1) การลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใต้ความตกลง EVFTA จะทำให้การส่งออกของเวียดนามไป EU เพิ่มขึ้นร้อยละ 28 นำโดยสิ่งทอและอาหาร
- เมื่อพิจารณาผลกระทบต่อการส่งออกของเวียดนาม (ภาพที่ 5) พบว่า มูลค่าการส่งออกของเวียดนามไป EU จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 28 โดยสินค้าที่ได้ผลบวกจากการยกเว้นภาษีภายใต้ความตกลงฯ มากที่สุดคือ สินค้ากลุ่มสิ่งทอ เครื่องหนัง และรองเท้า รองลงมาคือ กลุ่มอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ และกลุ่มอุปกรณ์การขนส่ง และกลุ่มสินค้าเกษตร ประมงและปศุสัตว์ ทั้งนี้ ขนาดของผลเชิงบวกจะขึ้นอยู่กับส่วนต่างภาษีระหว่างก่อนและหลังความตกลง EVFTA กล่าวคือ สินค้าที่จะได้รับผลเชิงบวกสูง คือ สินค้าที่อัตราภาษีลดลงมากซึ่งช่วยให้การส่งออกของเวียดนามแข่งขันด้านราคาได้เพิ่มขึ้นและเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น สำหรับสินค้าที่อาจส่งออกได้ลดลงเนื่องจากมีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรไปใช้ในสาขาการผลิตที่ได้รับผลเชิงบวกแทน หรืออาจมีการนำเข้าจาก EU มาทดแทนการผลิต เช่น อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรและอุปกรณ์ เป็นต้น
- เมื่อเปรียบเทียบผลกระทบจากความตกลง EVFTA ของเวียดนามกับประเทศอื่น ๆ ในตลาดโลก พบว่า มูลค่าการส่งออกโดยรวมของเวียดนามจะเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน (+1.44%) อีกทั้งยังมีผลทางบวกต่อการส่งออกของหลายประเทศและการส่งออกของโลกโดยรวม (+0.02%) อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกของไทยอาจได้รับผลกระทบทางลบมากที่สุดโดยเปรียบเทียบ (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 5: ผลกระทบจากความตกลง EVFTA ต่อการส่งออกของเวียดนามไป EU (ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสินค้าแต่ละรายการ)



Note: คำนวณโดยแบบจำลอง GTAP บนฐานข้อมูลปี 2011
Source: GTAP, Trademap, Krungsri Research

ภาพที่ 6: ผลกระทบจากความตกลง EVFTA ต่อการส่งออกโดยรวม รายประเทศ (ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกแต่ละประเทศ)



Note: คำนวณโดยแบบจำลอง GTAP บนฐานข้อมูลปี 2011
Source: GTAP, Trademap, Krungsri Research

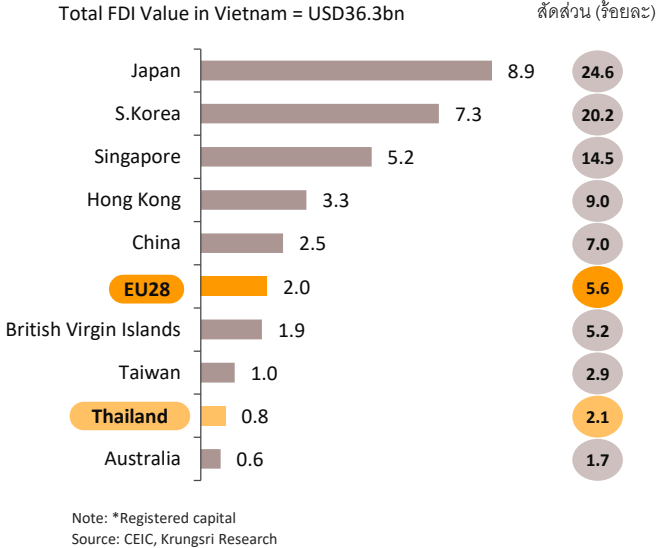
2) การลงทุนในเวียดนามจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 จากการย้ายฐานการผลิตเพื่อใช้สิทธิทางภาษี

ปัจจุบัน EU เป็นประเทศผู้ลงทุนรายใหญ่อันดับ 6 ของเวียดนาม มีมูลค่าการลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment: FDI) ประมาณ 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 5.6 ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมดในเวียดนาม (ภาพที่ 7) สำหรับสาขาการลงทุนสำคัญที่ EU เข้าไปลงทุนสูงสุด ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม การผลิตไฟฟ้า และภาคอสังหาริมทรัพย์

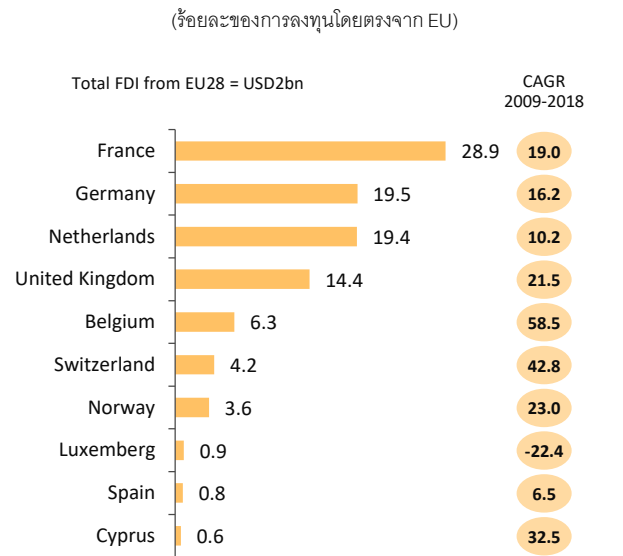
ในช่วงที่ผ่านมา การลงทุนโดยตรงของ EU ในเวียดนามเติบโตค่อนข้างแข็งแกร่งเฉลี่ยร้อยละ 10.5 ต่อปี (CAGR 2009-2018) โดยประเทศผู้ลงทุนรายใหญ่จาก EU เกือบทุกประเทศมีการลงทุนในเวียดนามเพิ่มขึ้นมากในอัตราเลขสองหลัก (ภาพที่ 8) สะท้อนความสนใจของนักลงทุนต่อตลาดเวียดนาม เมื่อประกอบกับผลบวกจากการเปิดเสรีการค้าภายใต้ความตกลง EVFTA จะยิ่งช่วยดึงดูดการลงทุนเข้าสู่เวียดนามในอนาคต

จากภาพที่ 9 จะเห็นว่า การยกเว้นภาษีนำเข้าจะส่งผลให้การลงทุนของเวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 ขณะที่การลงทุนรวมในหลายประเทศรวมถึงไทย ปรับลดลง ซึ่งอาจเป็นผลจากการขยายการลงทุนและการย้ายฐานการผลิตเข้าสู่เวียดนาม

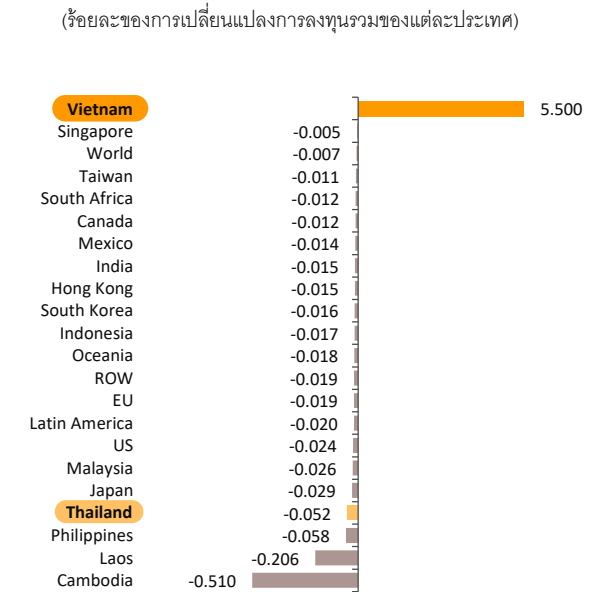
ภาพที่ 7: มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ*ในเวียดนาม ปี 2018 (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)



ภาพที่ 8: สัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ*ของ EU ในเวียดนาม ปี 2018

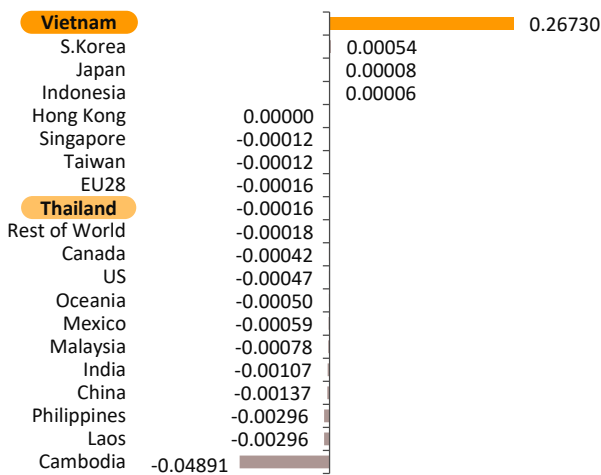


ภาพที่ 9: ผลกระทบจากความตกลง EVFTA ต่อการลงทุนรวมของแต่ละประเทศ



ทั้งนี้ ด้วยแรงหนุนจากการส่งออก การลงทุน และความได้เปรียบในการแข่งขันจากการยกเว้นภาษีนำเข้า คาดว่าจะทำให้ GDP ของเวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.267 ขณะที่ GDP ในหลายประเทศรวมทั้งไทยได้รับผลเชิงลบ สำหรับประเทศที่ได้รับผลกระทบทางลบมากที่สุดจะเป็นกัมพูชาซึ่งมีโครงสร้างการส่งออกที่พึ่งพาตลาด EU ค่อนข้างมาก (คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 40 ของการส่งออกทั้งหมดของกัมพูชา) และมีโครงสร้างการส่งออกคล้ายคลึงกับเวียดนาม โดยเฉพาะสินค้าเครื่องนุ่งห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ภาพที่ 10: ผลกระทบของความตกลง EVFTA ต่อ GDP รายประเทศ (ร้อยละ)



Note: คำนวณโดยแบบจำลอง GTAP บนฐานข้อมูลปี 2011
Source: GTAP, Trademap, Krungsri Research

● การเปิดเสรีด้านบริการและการลงทุน รวมถึงความร่วมมืออื่น ๆ ภายใต้ EVFTA จะยิ่งส่งผลเชิงบวกต่อเวียดนามในระยะยาว

การวิเคราะห์ข้างต้นเป็นการประเมินผลกระทบเฉพาะในส่วนของการเปิดเสรีการค้าหรือผลจากการยกเว้นภาษีนำเข้าของ EU และเวียดนามเท่านั้น เมื่อพิจารณาถึงประเด็นอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้ความตกลง EVFTA พบว่า มีนัยสำคัญต่อการขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน รวมถึงโอกาสการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมของเวียดนาม ประเด็นดังกล่าวที่สำคัญ ได้แก่

- การเปิดเสรีด้านบริการและการลงทุนในเชิงลึกและกว้างมากขึ้นภายใต้ความตกลง EVFTA เอื้อให้เวียดนามมีโอกาสดึงดูดการลงทุนเข้าสู่ประเทศเพิ่มขึ้น กล่าวคือ นักลงทุนจาก EU สามารถถือหุ้นในธุรกิจต่าง ๆ ได้ในสัดส่วนสูงขึ้นและสูงกว่าความตกลงการค้าเสรีอื่นที่เวียดนามมีอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังสามารถลงทุนในสาขาธุรกิจที่หลากหลายและครอบคลุมสาขาธุรกิจมากกว่าความตกลงอื่นที่เวียดนามบังคับใช้อยู่
- การเปิดกว้างด้านการประมงและสัญญาของรัฐ เป็นโอกาสดึงดูดการลงทุนและการพัฒนาเศรษฐกิจของเวียดนาม โดยนักลงทุนจาก EU สามารถเข้าร่วมประมงและเข้าร่วมโครงการลงทุนของภาครัฐได้เป็นครั้งแรก ขณะที่เวียดนามจะได้ประโยชน์จากการสรรหา ผู้รับงานที่หลากหลาย มีประสบการณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ความร่วมมือด้านต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงฯ จะส่งผลเกื้อหนุนการพัฒนาและการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว นอกเหนือจากการเปิดเสรีด้านการค้า บริการ และการลงทุนแล้ว ความตกลง EVFTA ยังมีประเด็นครอบคลุมถึงการส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรม การลดการผูกขาดของรัฐ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และความร่วมมือระหว่างสองฝ่ายในด้านต่าง ๆ ประเด็นเหล่านี้ช่วยยกระดับมาตรฐานการค้าและการลงทุนของเวียดนามให้เข้าใกล้ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น สำหรับความคืบหน้าของประเด็นเหล่านี้ยังมีปัจจัยหนุนจากในประเทศ อาทิ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านต่าง ๆ ทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ ให้เข้มแข็งและครอบคลุมห่วงโซ่อุปทานมากขึ้น โดยรวมแล้วคาดว่าจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของธุรกิจและอุตสาหกรรมของเวียดนามให้เพิ่มมากขึ้นต่อไป

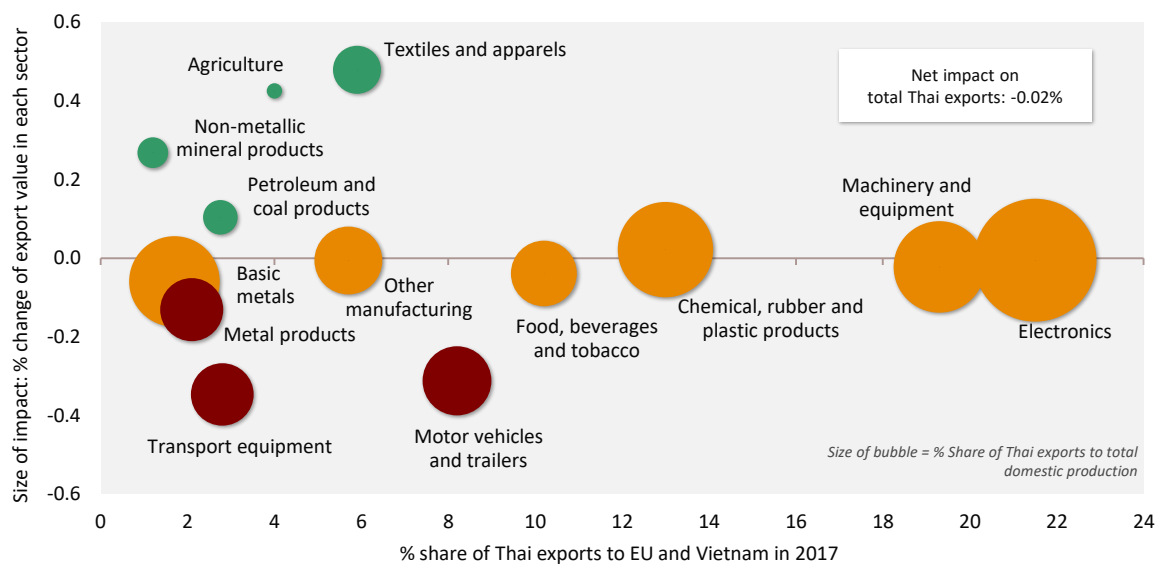
▶ EVFTA อาจส่งผลเชิงลบต่อไทย จากการสูญเสียความสามารถในการแข่งขันทางภาษี รวมทั้งผลกระทบจากการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตระหว่างเวียดนามและ EU

- ผลจากการยกเว้นภาษีนำเข้าภายใต้ความตกลง EVFTA จะส่งผลสุทธิทางลบต่อการส่งออกของไทยโดยรวมไปเวียดนามและ EU

ผลจากการเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade diversion) และการย้ายฐานการลงทุน (Investment relocation) ที่เกิดขึ้นจากความตกลง EVFTA จะทำให้ประเทศอื่นมีแนวโน้มได้รับผลกระทบเชิงลบ ผลจากการวิเคราะห์ (ภาพที่ 6 และภาพที่ 9) พบว่า การส่งออกโดยรวมของไทยจะลดลงร้อยละ 0.005 และไทยจะมีการลงทุนรวมลดลงร้อยละ 0.052 แม้ในเชิงตัวเลขจะไม่มากนักแต่ผลเชิงลบต่อไทยอยู่ในลำดับต้นเมื่อเทียบกับหลายประเทศ

เมื่อพิจารณาเฉพาะตลาด EU และเวียดนาม (จากภาพที่ 11) จะพบว่า การยกเว้นภาษีนำเข้าของทั้งสองฝ่ายจะส่งผลให้การส่งออกของไทยลดลงสุทธิร้อยละ 0.02 โดยสินค้าส่งออกหลักหลายรายการมีความเสี่ยงที่จะได้รับผลสุทธิเชิงลบ โดยเฉพาะสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น กลุ่มอุปกรณ์การขนส่งและสินค้าอุปโภคบริโภค อาทิ อุปกรณ์การขนส่ง (ลดลงร้อยละ 0.35) ยานยนต์และส่วนประกอบ (ลดลงร้อยละ 0.31) และอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ (ลดลงร้อยละ 0.04) เป็นต้น สินค้าทุนและสินค้าขั้นกลางในการผลิต เช่น เครื่องจักรและอุปกรณ์ (ลดลงร้อยละ 0.02) สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ (ลดลงร้อยละ 0.005) นอกจากนี้ สินค้าเหล่านี้มีการพึ่งพาตลาด EU และเวียดนามค่อนข้างมาก จึงเป็นกลุ่มที่ควรระมัดระวัง สำหรับสินค้ากลุ่มวัตถุดิบและสินค้าต้นน้ำ มีโอกาสได้ประโยชน์ด้านการส่งออกตามการขยายห่วงโซ่การผลิตจากการเปิดเสรีการค้า อาทิ สิ่งทอ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.48) สินค้าเกษตร (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.43) ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.27) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.10) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มน้อย ผลบวกที่มีต่อไทยจึงอาจไม่มากนัก

ภาพที่ 11: ผลกระทบสุทธิต่อสินค้าส่งออกไทยไปยัง EU และเวียดนาม ภายใต้การเปิดเสรีการค้า EVFTA



Note: คำนวณโดยแบบจำลอง GTAP บนฐานข้อมูลปี 2011
Source: GTAP, Trademap, Krungsri Research

ตารางที่ 7: สรุปผลกระทบจากความตกลง EVFTA ต่อไทย

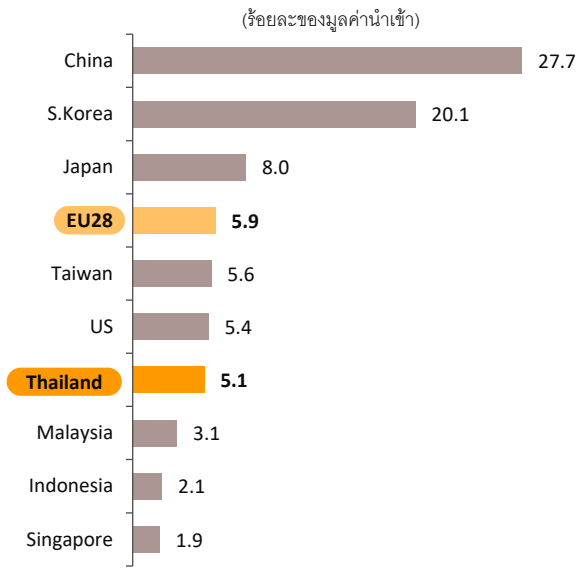
	กลุ่มที่ได้รับผลเชิงบวก	กลุ่มที่ได้รับผลเชิงลบ
ลักษณะ	● มีมูลค่าเพิ่มน้อย ● เน้นใช้แรงงานเป็นหลัก ● มีสัดส่วนต่อมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทยไม่สูง ● พึ่งพาการส่งออกน้อย	● มีมูลค่าเพิ่มสูง ● เน้นใช้ทุนและแรงงาน ● มีสัดส่วนต่อมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทยสูง ● พึ่งพาการส่งออกค่อนข้างมาก
ตัวอย่างสินค้า	● สิ่งทอ ● สินค้าเกษตร ● ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ ● ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน	● ยานยนต์และส่วนประกอบ ● เครื่องจักรและอุปกรณ์ ● อาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ ● อิเล็กทรอนิกส์

Source: Krungsri Research

■ การส่งออกไทยไปเวียดนามลดลงร้อยละ 0.17 จากการสูญเสีย
ความได้เปรียบทางภาษี

ในปัจจุบันไทยเป็นแหล่งนำเข้าสินค้าอันดับต้นๆ ของเวียดนาม (ภาพที่ 12) เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบด้านภาษีจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน เมื่อเวียดนามเปิดเสรีการค้าภายใต้ความตกลง EVFTA อัตราภาษีนำเข้าที่เวียดนามเก็บจากสินค้า EU จะลดลงจากเฉลี่ยร้อยละ 4.8 (ภาพที่ 13) เหลือร้อยละ 0 เวียดนามจึงมีแนวโน้มนำเข้าสินค้าจาก EU ทดแทนสินค้าจากไทย ผลการศึกษาของวิจัยกรุงศรี พบว่า การเปิดเสรีการค้าระหว่างเวียดนามและ EU จะทำให้มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังเวียดนามลดลงร้อยละ 0.17 (ภาพที่ 14) สำหรับในปีแรกที่ความตกลง EVFTA มีผลบังคับใช้ สัดส่วนสินค้าที่เวียดนามลดภาษีนำเข้าให้ EU ทันทีจะอยู่ที่ร้อยละ 48.5 ของรายการสินค้าทั้งหมด ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบเชิงลบในระยะแรก ได้แก่ โพรลิตีเอส (HS390120/HS390210) เครื่องส่งวิทยุ/ไมโครโฟน/แลนดโมบาย (HS851762) ไดโอด/อุปกรณ์กึ่งตัวนำ (HS854140) และแผงวงจรไฟฟ้า (HS854231) เป็นต้น

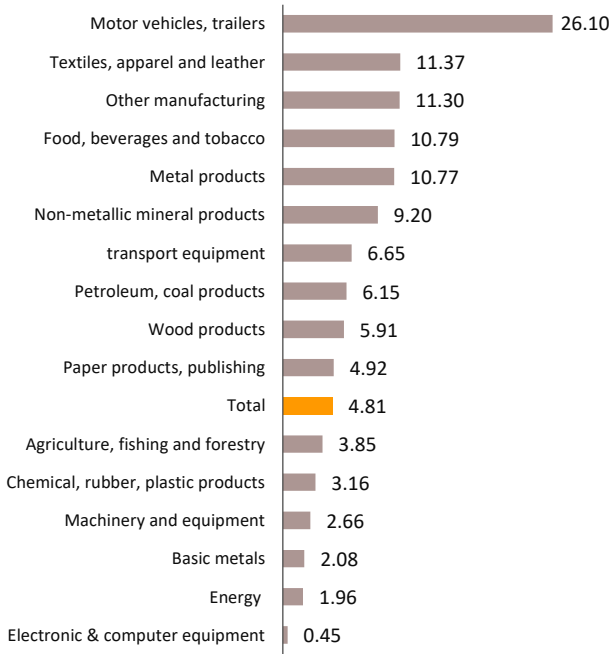
ภาพที่ 12: แหล่งนำเข้า 10 อันดับแรกของเวียดนาม ปี 2018



Source: GTAP, Trademap, Krungsri Research

ภาพที่ 13: อัตราภาษีนำเข้า (Effective Rate) ที่เวียดนาม
จัดเก็บจาก EU ในปัจจุบัน

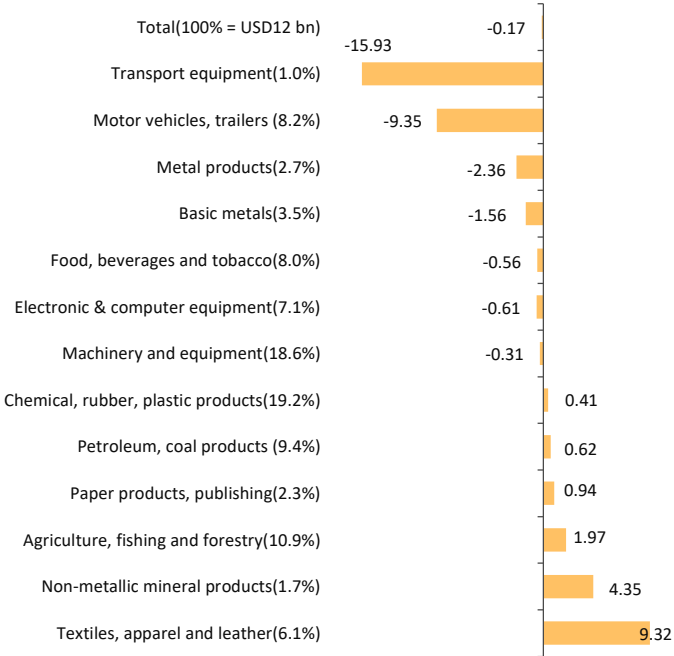
(ร้อยละ)



Source: GTAP, Trademap, Krungsri Research

ภาพที่ 14: ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าระหว่าง EU และเวียดนาม
ที่มีต่อการส่งออกของไทยไปเวียดนาม

(ร้อยละของมูลค่าส่งออกของแต่ละรายการ)

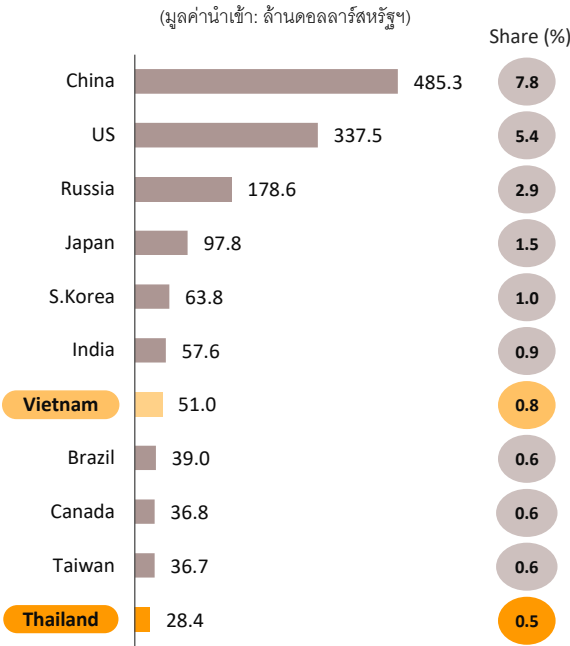


Note: คำนวณโดยแบบจำลอง GTAP บนฐานข้อมูลปี 2011
() = %share of Thailand's exports to Vietnam as of 2017
Source: GTAP, ITC's trademap, Krungsri Research

■ การส่งออกของไทยไปตลาด EU โดยเฉพาะเครื่องนุ่งห่มและเครื่องหนัง มีโอกาสได้รับผลกระทบชัดเจนกว่ารายการอื่น

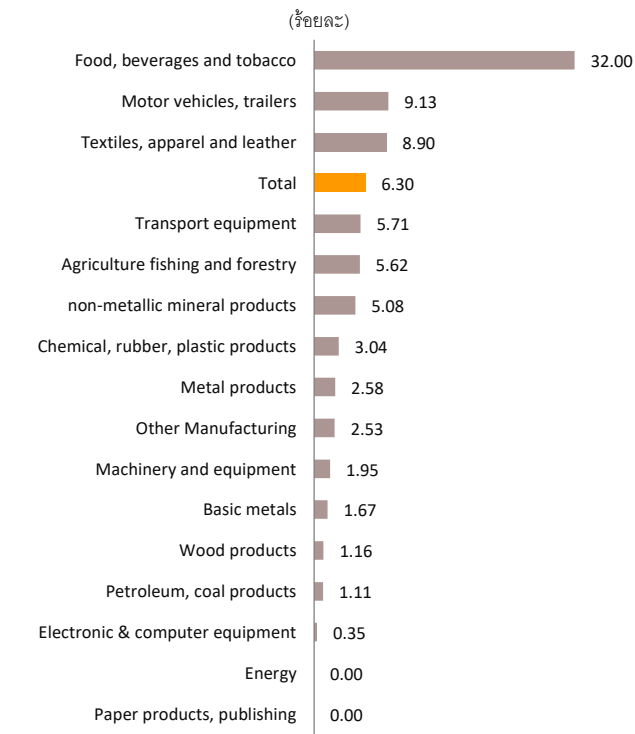
ปัจจุบัน EU นำเข้าสินค้าจากเวียดนามในสัดส่วนสูงกว่าไทย (ภาพที่ 15) และกลุ่มสินค้านำเข้าจากเวียดนามและไทยยังคงคล้ายคลึงกัน โดยรายการสินค้านำเข้าหลักอยู่ในกลุ่มเครื่องจักรและเครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม สัตว์น้ำ และเคมีภัณฑ์ เป็นต้น ขณะที่ EU จัดเก็บภาษีนำเข้าจากไทยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.3 (ภาพที่ 16) สูงกว่าเวียดนามที่ร้อยละ 2.7 และสูงกว่าภาษีนำเข้าปกติของ EU โดยเฉลี่ยที่ร้อยละ 4.6 (Source: Eurostat) ดังนั้นเมื่อ EU ยกเว้นภาษีให้เวียดนามทันทีถึงร้อยละ 85.6 ของรายการสินค้าทั้งหมด (ดังตัวอย่างตารางที่ 1) ทำให้สินค้าไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านราคา และมีโอกาสทำให้มูลค่าการส่งออกของไทยไปตลาด EU ลดลงร้อยละ 0.098 (ภาพที่ 17) โดยสินค้าไทยหลายรายการมีโอกาสได้รับผลกระทบเชิงลบตั้งแต่ปีแรกที่ความตกลง EVFTA มีผลบังคับใช้ อาทิ เครื่องนุ่งห่มและเครื่องหนัง อาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ สินค้าเกษตร ประมง และปศุสัตว์ และอุปกรณ์การขนส่ง

ภาพที่ 15: แหล่งนำเข้าของ EU รายประเทศ ปี 2018



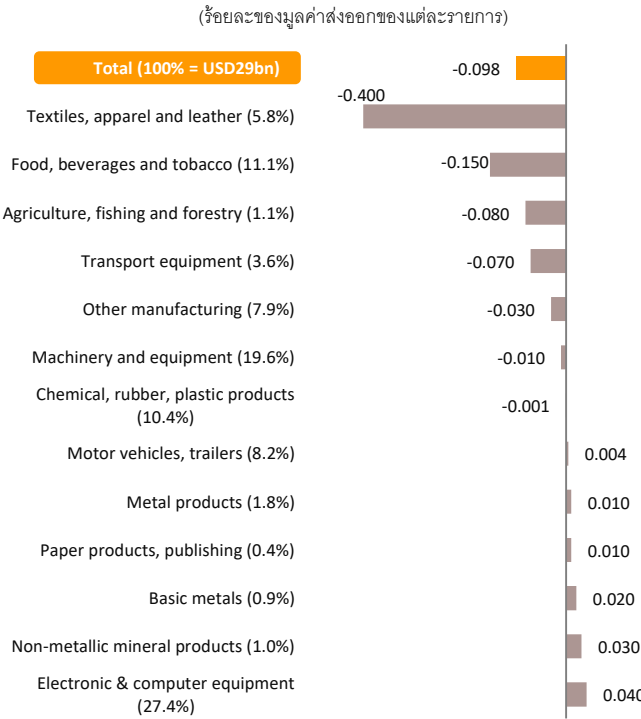
Source: ITC Trademap, Krungsri Research

ภาพที่ 16: อัตราภาษีนำเข้า (Effective Rate) ที่ EU เก็บจากไทยในปัจจุบัน



Source: Trademap, Krungsri Research

ภาพที่ 17: ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าระหว่าง EU และเวียดนาม ที่มีต่อการส่งออกของไทยไป EU



Note: คำนวณโดยแบบจำลอง GTAP บนฐานข้อมูลปี 2011, (I) = %share of Thailand's exports to Vietnam as of 2017
Source: GTAP, ITC's trademap, Krungsri Research

- การส่งออกไทยเผชิญความท้าทายมากขึ้น จากการเปิดเสรีด้านบริการ การลงทุน และความร่วมมือด้านอื่น ๆ ภายใต้ EVFTA

แม้ขนาดผลกระทบในเชิงตัวเลขจากการยกเว้นภาษีนำเข้าของ EU และเวียดนามที่มีต่อไทยอาจไม่สูงนัก แต่การส่งออกและการลงทุนของไทยกำลังเผชิญความเสี่ยงและความท้าทายมากขึ้นในระยะข้างหน้า จากปัจจัยสำคัญดังนี้

- ไทยอาจเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากการที่เวียดนามเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยในตลาดเวียดนาม มีการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต รวมทั้งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งได้รับปัจจัยบวกจากการเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ความตกลง EVFTA (เพิ่มเติมจากการเปิดเสรีการค้า) จะยิ่งเอื้อให้เวียดนามสามารถดึงดูดการลงทุนจาก EU และประเทศอื่น ๆ เข้าสู่ประเทศมากขึ้นเพื่อเข้าร่วมห่วงโซาการผลิตของเวียดนามและอาศัยสิทธิประโยชน์ของความตกลงฯ ในการขยายการส่งออกไปตลาด EU ขณะที่ในตลาด EU สินค้าไทยอาจถูกชิงส่วนแบ่งตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าส่งออกหลักที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกับสินค้าส่งออกหลักของเวียดนามไป EU อาทิ เครื่องจักรและอุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องนุ่งห่มแบบถัก/แบบนิตหรือโครเซต ปลาและคริสต์าเขียน เคมีภัณฑ์ และยานยนต์ ขณะที่ตลาด EU มีความสำคัญต่อการส่งออกไทยในฐานะตลาดส่งออกอันดับ 3 ด้วยสัดส่วนร้อยละ 9.7 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย รองจากจีน และสหรัฐฯ (ปี 2018)
- ความตกลง EVFTA อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตและการจ้างงานในประเทศได้ โดยเฉพาะธุรกิจไทยที่พึ่งพาการส่งออกไปตลาดเวียดนามและ EU ค่อนข้างมาก อาทิ กลุ่มผลไม้และลูกนัต (สัดส่วนการส่งออกไปเวียดนามคิดเป็นร้อยละ 36 ของการส่งออกลูกนัตทั้งหมดของไทย) เครื่องดื่ม (สัดส่วนร้อยละ 26) และยังมีรายการที่นอกเหนือจากสินค้าในกลุ่ม 10 อันดับแรกนี้ เช่น ผ้าผืนที่ถักแบบนิตหรือโครเซต (ร้อยละ 34) ซึ่งจะเผชิญแรงกดดันจากการลดภาษีของเวียดนามที่ให้กับสินค้าจาก EU ทั้งนี้ที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ และยาสูบ (สัดส่วนร้อยละ 40) เป็นต้น

EVFTA อาจสร้างความท้าทายต่อเวียดนามในระยะสั้น แต่เกื้อหนุนการเติบโตในระยะยาว ขณะที่ไทยเผชิญความเสี่ยงมากขึ้น

ความตกลง EVFTA ที่กำลังจะมีผลบังคับใช้ในปี 2020 นับเป็นก้าวสำคัญของเวียดนามในการเปิดโอกาสใหม่ ๆ ด้านการค้า การลงทุน ตลอดจนการปรับตัวและพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศให้สอดคล้องกับความตกลงฯ อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีและมาตรฐานต่าง ๆ ภายใต้อาสนัยความตกลง EVFTA อยู่ในระดับสูงกว่าความตกลงอื่น ๆ ที่เวียดนามมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ทำให้เวียดนามอาจเผชิญความท้าทายหลายด้าน อาทิ 1) ความยากลำบากในการปรับตัวของภาคการผลิตให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ด้านแหล่งกำเนิดสินค้าที่เข้มงวดมากขึ้น โดยเฉพาะในสาขาการผลิตเครื่องนุ่งห่ม อันเป็นสินค้าส่งออกสำคัญอันดับ 2 ของประเทศ เนื่องจากเวียดนามขาดแคลนอุตสาหกรรมผลิตเส้นใยและสิ่งทออันเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำสำคัญ ทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบมากถึงร้อยละ 60-80 ของวัตถุดิบทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต (แหล่งนำเข้าหลักคือจีนและอาเซียน) ขณะที่ EU กำหนดเงื่อนไขสำหรับสินค้านำเข้าจากเวียดนามต้องใช้วัตถุดิบจากเวียดนามหรือจากเกาหลีใต้เท่านั้น (เนื่องจากปัจจุบันเกาหลีใต้เป็นคู่ภาคีความตกลงการค้าเสรีกับ EU เช่นกัน) 2) การปรับตัวและพัฒนามาตรฐานต่าง ๆ ตามความตกลงฯ อาทิ มาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures-SPS) มาตรฐานคุณภาพอากาศ (Ambient Air Quality Standards) เป็นต้น ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา ทรัพยากรทุนและทรัพยากรบุคคลจำนวนมากในการดำเนินการเพื่อยกระดับมาตรฐานดังกล่าว 3) การพัฒนาเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความตกลงฯ อาทิ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจและกิจการรัฐอื่น ๆ การส่งเสริมการแข่งขันที่เท่าเทียมในตลาด การรักษาสีทธิมนุษยชน และการยกระดับมาตรฐานแรงงาน เป็นต้น

วิจัยกรุงศรีประเมินว่า โดยรวมแล้วความตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม (EVFTA) จะส่งผลบวกต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเวียดนามในระยะยาว โดยเฉพาะประโยชน์ในการขยายการส่งออก การลงทุน และการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม จากการวิเคราะห์โดยแบบจำลอง GTAP (ตารางที่ 8) พบว่า การยกเว้นภาษีจะส่งผลเชิงบวกให้เวียดนามทุกด้าน โดยมูลค่าการส่งออกโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.0 การลงทุนรวมของเวียดนามจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 และอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.267 สำหรับสินค้าที่เวียดนามมีแนวโน้มส่งออกเพิ่มขึ้น อาทิ สินค้ากลุ่มสิ่งทอ เครื่องหนัง และรองเท้า กลุ่มอาหารเครื่องดื่มและยาสูบ กลุ่มอุปกรณ์การขนส่ง และกลุ่มสินค้าเกษตร ประมงและป่าไม้ ขณะที่ไทยจะได้รับผลทางลบ กล่าวคือ การส่งออกโดยรวม การลงทุน และอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจจะลดลง แม้ในเชิงตัวเลขอาจไม่มากนัก แต่อยู่ในระดับสูงอันดับต้นๆ โดยเปรียบเทียบกับหลายประเทศ โดยสินค้าที่ไทยมีโอกาสได้รับผลเชิงลบ อาทิ กลุ่มอุปกรณ์การขนส่ง สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องจักรและอุปกรณ์ และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และที่สำคัญ ความตกลง EVFTA จะยิ่งส่งผลให้มูลค่าการส่งออกโดยรวมของเวียดนามทั้งทางไทยมากขึ้น ล่าสุดมูลค่าการส่งออกของเวียดนามในปี 2019 อยู่ที่ 263 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แชนง์นาไทยที่มีมูลค่าส่งออกราว 246 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ภาพที่ 18)

ไม่เพียงผลเชิงบวกที่เวียดนามจะได้รับจากการยกเว้นภาษีนำเข้าซึ่งทำให้การส่งออกของเวียดนามไปยัง EU มีความได้เปรียบด้านราคาและสินค้าจากเวียดนามยังมีโอกาสเข้าร่วมห่วงโซาการผลิตของ EU มากขึ้นแล้ว เวียดนามยังได้ผลบวกเพิ่มเติมจากความพิเศษของ EVFTA ที่เหนือกว่าความตกลงอื่น ๆ ทั้งจากการเปิดกว้างให้นักลงทุนต่างชาติเข้าร่วมการประมูลของรัฐ การลดการผูกขาดของกิจการของรัฐ การส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ซึ่งเป็นการยกระดับมาตรฐานและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านต่าง ๆ ความพิเศษเหล่านี้คาดว่าจะสร้างโอกาสครั้งสำคัญให้แก่เวียดนามทั้งในด้านการขยายการส่งออก ดึงดูดการลงทุนเข้าสู่ประเทศ และพัฒนาเศรษฐกิจในระยะต่อไป

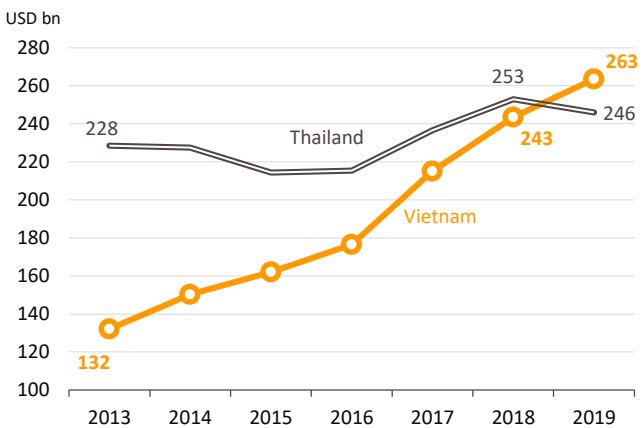
ตารางที่ 8: ผลกระทบของ EVFTA ต่อเวียดนาม EU และไทย

(ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงมูลค่า)

Indicators	Vietnam	Thailand
Export	28.0	-0.005
Investment	5.5	-0.052
GDP	0.267	-0.00016

Source: GTAP, ITC's trademap, Krungsri Research

ภาพที่ 18: มูลค่าการส่งออกของไทยและเวียดนาม



Source: General Statistic Office, 2019F forecasted by Krungsri Research

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1: รายการสินค้าทั้งหมดที่ EU ให้โควตายกเว้นภาษีนำเข้า (TRQs) แก่เวียดนาม ภายใต้ความตกลง EVFTA

สินค้า	โควตาการยกเว้นภาษี (TRQs)
ไข่และไข่แดงของนก (HS0408.11.80, 0408.19.81, 0408.19.89, 0408.91.80, 0408.99.80)	500 เมตริกตันต่อปี
กระเทียม (HS 0703.20.00)	400 เมตริกตันต่อปี
ข้าวโพดหวาน (HS0710.40.00A, HS2001.90.30A และ HS2005.80.00A)	5,000 เมตริกตันต่อปี
ข้าวหัก (HS1006.10.21, 1006.10.23, 1006.10.25, 1006.10.27, 1006.10.92, 1006.10.94, 1006.10.96, 1006.10.98 1006.20.11, 1006.20.13, 1006.20.15, 1006.20.17, 1006.20.92, 1006.20.94, 1006.20.96, 1006.20.98)	20,000 เมตริกตันต่อปี
ข้าวสีแล้ว (HS1006.30.21, 1006.30.23, 1006.30.25, 1006.30.27, 1006.30.42, 1006.30.44, 1006.30.46, 1006.30.48, 1006.30.61, 1006.30.63, 1006.30.65, 1006.30.98, 1006.30.67, 1006.30.92, 1006.30.94, 1006.30.96)	30,000 เมตริกตันต่อปี
ข้าวสีแล้ว (HS1006.10.21,1006.10.23, 1006.10.25, 1006.10.27, 1006.10.92, 1006.10.94, 1006.10.96, 1006.10.98, 1006.20.11, 1006.20.13, 1006.20.15, 1006.20.17, 1006.20.92, 1006.20.94, 1006.20.96, 1006.20.98, 1006.30.21, 1006.30.23, 1006.30.25, 1006.30.27, 1006.30.42, 1006.30.44, 1006.30.46, 1006.30.48, 1006.30.61, 1006.30.63, 1006.30.65, 1006.30.67, 1006.30.92, 1006.30.94, 1006.30.96, 1006.30.98)	30,000 เมตริกตันต่อปี
ข้าวกลุ่มนี้รวมถึง ข้าวหอมสายพันธุ์ Jasmine 85, ST 5, ST 20, Nang Hoa 9 (NàngHoa 9), VD 20, RVT, OM 4900, OM 5451 และ Tai nguyen Cho Dao	
แป้งมันสำปะหลัง (HS1108.14.00)	30,000 เมตริกตันต่อปี
พุดนา (HS1604.14.11, 1604.14.18, 1604.14.90, 1604.19.39, 1604.20.70)	11,500 เมตริกตันต่อปี
ซูริมิ (HS1604.20.05)	500 เมตริกตันต่อปี
น้ำตาลและของที่มีส่วนประกอบของน้ำตาลสูง (HS1701.13.10, 1701.13.90, 1701.14.10, 1701.91.00, 1701.99.10, 1701.99.90, 1702.30.50, 1702.90.50, 1702.90.71, 1702.90.75, 1702.90.79, 1702.90.95, 1806.10.30, 1806.10.90)	20,000 เมตริกตันต่อปี
น้ำตาลเฉพาะ (HS1701.14.90)	400 เมตริกตันต่อปี
เห็ด (HSs 0711.51.00, 2001.90.50, 2003.10.20, 2003.10.30)	350 เมตริกตันต่อปี
เชทานอล (HS2207.10.00 and 2207.20.00)	1,000 เมตริกตันต่อปี
เมานีทอล เด็กซ์ตริน และอื่น ๆ (HS2905.43.00, 2905.44.11, 2905.44.19, 2905.44.91, 3505.10.10, 3505.10.90 และ 3824.60.19)	2,000 เมตริกตันต่อปี

Source: European Commission, Krungsri Research

ภาคผนวกที่ 2: การเปิดเสรีสาขาบริการของเวียดนามภายใต้ความตกลง EVFTA

สาขาบริการ	ตัวอย่างการเปิดเสรี
ทุกสาขา	- การถือครองหุ้น: เวียดนามอนุญาตให้นักลงทุนจาก EU สามารถถือหุ้นของกิจการท้องถิ่นได้ โดยจำแนกรายละเอียดดังนี้ - กิจการท้องถิ่นที่เป็นบริษัทมหาชนในสาขาบริการที่ไม่ได้ระบุเงื่อนไขด้านการลงทุนจากต่างชาติ นักลงทุนจาก EU สามารถถือหุ้นได้โดยไม่จำกัดสัดส่วน - กิจการท้องถิ่นที่เป็นบริษัทมหาชนในสาขาบริการที่มีเงื่อนไขแต่ไม่มีข้อกำหนดสัดส่วนสูงสุดของการถือครองหุ้นจากต่างชาติ นักลงทุน EU สามารถถือครองหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด - กิจการท้องถิ่นที่เป็นบริษัทมหาชนในสาขาบริการที่ไม่ได้เปิดเสรีภายใต้ความตกลง EVFTA รวมถึงธนาคารร่วมทุน (Joint-stock commercial banks) นักลงทุนจาก EU สามารถถือหุ้นได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 30 ของกิจการนั้น ที่เหลือให้เป็นไปตามข้อกำหนดในแต่ละสาขาบริการ - การจ้างแรงงานต่างชาติ กิจการลงทุนจาก EU สามารถโอนย้ายพนักงานภายในองค์กร และสามารถมีผู้จัดการ/ผู้บริหาร/ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่ชาวเวียดนามได้อย่างน้อย 3 คน
ข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal commitments)	เวียดนามเปิดเสรีภาคบริการโดยรวมแก่นักลงทุนจาก EU ยกเว้นสาขาที่สงวนไว้บางสาขาซึ่งส่วนใหญ่เป็นสาขาที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ โดย - นักลงทุนจาก EU สามารถจัดตั้งธุรกิจเวียดนามได้ จำแนกเป็น 4 รูปแบบ คือ (1) สัญญาความร่วมมือทางธุรกิจที่ลงนามโดยสองฝ่ายหรือมากกว่า (อย่างน้อยหนึ่งฝ่ายต้องเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายเวียดนาม) (2) กิจการร่วมทุน (Joint-Venture enterprise) (3) กิจการที่ลงทุนโดยนักลงทุนต่างชาติ 100% และ (4) สำนักงานตัวแทน - นักลงทุนจาก EU จะได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) โดยมีข้อยกเว้นบางประการ อาทิ ไม่ได้สิทธิรับเงินอุดหนุนในการวิจัยและพัฒนา การศึกษา สาธารณสุข และการเผยแพร่ภาพและเสียง (Audio-visual sectors) เป็นต้น
สาขาธุรกิจธนาคาร	- Mode 1 (Cross-border Supply) นักลงทุนจาก EU สามารถให้บริการทางการเงินได้ ดังนี้ (1) ส่งข้อมูลทางการเงิน และการประมวลผลทางการเงินโดยผู้ให้บริการทางการเงิน และ (2) การจัดการสินทรัพย์และการจัดการการลงทุนทุกรูปแบบ การจัดการกองทุนบำนาญ บริการรับฝากเงิน บริการทรัสต์ เป็นต้น - Mode 2 (Consumption Abroad) นักลงทุนจาก EU สามารถให้บริการธนาคารระหว่างประเทศได้เสรี - Mode 3 (Commercial Presence) นักลงทุนจาก EU สามารถจัดตั้งธุรกิจธนาคารในเวียดนามได้ โดยมีเงื่อนไข ดังนี้ - สถาบันการเงินต่างประเทศต้องจัดตั้งตามเงื่อนไขรูปแบบการจัดตั้งที่ทางการเวียดนามอนุญาต - สัดส่วนการถือหุ้นของสถาบันการเงินต่างชาติในการสถาบันการเงินของรัฐบาลเวียดนามที่มีการกระจายหุ้น จะต้องเท่ากับสัดส่วนของการถือหุ้นโดยธนาคารของเวียดนาม - สัดส่วนโดยรวมของทุนในรูปแบบหุ้นที่ถือครองโดยสถาบันการเงินและโดยบุคคลชาวต่างชาติในธนาคารพาณิชย์ร่วมทุน จะต้องไม่เกินร้อยละ 30 ของทุนจดทะเบียนธนาคารนั้น ๆ - สถาบันการเงินต่างชาติสามารถขออภัยบัตรเครดิตได้ (National Treatment basis)

Source: European Commission, Krungsri Research

ภาคผนวกที่ 3 รายการสงวนของเวียดนามจากการเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ความตกลง EVFTA

• ธุรกิจการสื่อสาร เช่น หนังสือพิมพ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการข่าว การพิมพ์ การกระจายเสียงผ่านวิทยุและโทรทัศน์	• บริการขนส่งระหว่าง 2 จุด (Cabotage transport services)
• การผลิตและการกระจายสินค้าด้านวัฒนธรรม	• ประมงและสัตว์น้ำ
• การผลิต การกระจาย และโครงการเกี่ยวกับโปรแกรมโทรทัศน์และงานภาพยนตร์	• ป่าไม้และการล่าสัตว์
• บริการด้านการศึกษาระดับประถมและมัธยม	• ลอตเตอรี่ การพนัน
• การสอบสวนและความมั่นคง	• การบังคับพลเรือน
• การทำแผนที่และการวัดขนาด/ร่างที่ดิน	• การผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์
• การสำรวจขุดเจาะน้ำมันและก๊าซ แร่ธาตุ และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ	• การบริหารจัดการท่าเรือ และสนามบิน
• การกระจาย/ส่งกระแสไฟฟ้า ไฟฟ้าพลังน้ำและพลังงานนิวเคลียร์	• การอุดหนุน

Source: European Commission, Krungsri Research

ภาคผนวกที่ 4: สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญของ EU และเวียดนาม

ประเทศ	สินค้า
EU	
ออสเตรีย	น้ำมันเมล็ดพืชทอง เบคอน สุรา
ไซปรัส	สุรา ไวน์ เบียร์ ฮอปส์(Hops) มาร์ซิเพน(Marzipan) ไล้กรอก แฮม
เยอรมนี โรมาเนีย สโลวาเกีย	ไวน์
เดนมาร์ก	ชีส
สเปน	น้ำมันมะกอก แซฟฟรอน(Saffron) ส้ม แมนดาริน แฮม ชีส นูกัต(Nougat) ไวน์ สุรา
ฟินแลนด์ ไซปรัส ลิทัวเนีย โปแลนด์ สวีเดน	สุรา
ฝรั่งเศส	ชีส แฮม ลูกพรุน สุรา ไวน์
กรีซ	มะกอก(Table olive) น้ำมันมะกอก ชีส สุรา ไวน์
อิตาลี	เวนิการ์(Vinegar) ชีส แฮม กวี แอปเปิล มอร์ตาดेलลา(Mortadella) สุรา ไวน์
เนเธอร์แลนด์	ชีส สุรา
โปรตุเกส	ลูกแพร์ชีส ไวน์
สหราชอาณาจักร	เชลมอน สุรา
เวียดนาม	ชา กาแฟ ส้มโอ แก้วมังกร โป๊ยกั๊ก(Star aniseed) ลิ้นจี่ ข้าว ส้ม มะเฟือง มะม่วง องุ่น แอปเปิล คัสตาร์ด ชินามอน เกาลัด น้ำมันงา แอปริคอต เกลิอทะเล สารสกัดจากปลา ปลานมึก

Source: European Commission, Krungsri Research

วิจัยกรุงศรี

ดร.สมประวิณ มันประเสริฐ
พรพรรณ โภคย์สุพิสตร์

ผู้บริหารสายงานวิจัยและหัวหน้าทีมวิจัยเศรษฐกิจ
ผู้บริหารฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

ทีมวิจัยเศรษฐกิจ

- สุจิต ชัยวิชญชาติ
- จุไรลักษณ์ พลศรี
- สร้อยสนธิ์ หล่อสุวรรณกุล
- สติติย์ แดงสัตย์
- ลูกหิน วราโชติเศรษฐ์
- ธนาพร ศรีคล้าย

ผู้บริหารทีมวิจัยเศรษฐกิจมหภาค
เศรษฐกิจอาวุโส (พยากรณ์ตัวเลขเศรษฐกิจ)
เศรษฐกิจอาวุโส (สปป.ลาว, เวียดนาม, อินโดนีเซีย)
เศรษฐกิจอาวุโส (กัมพูชา, เมียนมา, ฟิลิปปินส์)
เศรษฐกิจ
เศรษฐกิจ

ทีมวิจัยอุตสาหกรรม

- ศรันต์ สุนันท์สถาพร
- ธเนศ มหัทธนาลัย
- ดร.อมาตย์ มากนวล
- พูลสุข นิลกิจศรานนท์
- ปิยะนุช สถาพงศ์ภักดี
- นรินทร์ ต้นไพบูลย์
- พุทธชาด ลุนคำ
- วรณา ยงพิศาลภพ
- พัชรา กลิ่นชวนชื่น
- ชัยวัช ไชวเจริญสุข

ผู้บริหารทีมวิจัยอุตสาหกรรม
นักวิเคราะห์อาวุโส (Manufacturing, Steel)
นักวิเคราะห์อาวุโส (Construction, S-Curve)
นักวิเคราะห์อาวุโส (Healthcare, Modern Trade, ICT)
นักวิเคราะห์อาวุโส (Transportation & Logistics)
นักวิเคราะห์อาวุโส (Power Generation, Biofuel, Chemical & Plastic Products)
นักวิเคราะห์ (Tourism Sectors, Industrial Estate, Construction Materials)
นักวิเคราะห์ (Automobile, Electronics & Electrical Appliances, Food & Beverages)
นักวิเคราะห์ (Real Estate)
นักวิเคราะห์ (Agricultural Products)

ทีมพัฒนางานวิจัย

- ดร.พิมพ์นารา หิรัญกุลิ
- ตลับลักษณ์ ธนดิษฐ์สุวรรณ
- รชฏ เลียงจันทร์
- อาภากร นพรัตยาภรณ์
- ชุตติภา คลังจตุรเวทย์

นักวิเคราะห์อาวุโส
นักวิเคราะห์อาวุโส (Financial Sectors)
นักวิเคราะห์ (Oil & Gas, Petrochemicals)
นักวิเคราะห์
นักวิเคราะห์

ทีมบริหารระบบข้อมูลวิจัย

- สุวัชนี สมประสงค์
- ธมณ เสริญสุขสกุล
- เชิดศักดิ์ ศรีชัยตัน
- วงศกร แก้วอุดทั้ง

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
เจ้าหน้าที่ระบบข้อมูลวิจัย
เจ้าหน้าที่ระบบข้อมูลวิจัย

สนใจสมัครรับอีเมลได้ที่ krungsri.research@krungsri.com

คำสงวนสิทธิ์

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนที่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามวิจัยกรุงศรีมิอาจรับรองความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลดังกล่าวได้ ทั้งนี้ขอคิดเห็นที่ปรากฏเป็นความคิดเห็นของวิจัยกรุงศรี ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับ บมจ. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา และขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงความเห็น หรือประมาณการต่าง ๆ โดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า